

Dr. Mustafa Aydin'ın
YAŞAMA DOKUNUŞLARI

Yrd. Doç. Dr. Özgül YAMAN

GENLERİNDE;
KURTULUŞ MÜCADELESİ KAHRAMANLIĞI TAŞIYAN,
EĞİTİM ALANINDA DEVRİMÇİ,
ÖNCE İNSAN İLKESİNİ BENİMSEYEN,
DR. MUSTAFA AYDIN'IN YAŞAMA DOKUNUŞLARI. . .

İmtiyaz Sahibi

İstanbul Aydin Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı

Dr. Mustafa AYDIN

Editör

Yrd. Doç. Dr. Özgül YAMAN

Yazarlar

Yrd. Doç. Dr. Özgül YAMAN

Yrd. Doç. Dr. Emel BIROL

Arşiv Çalışması

Prof. Dr. İbrahim Hakkı AYDIN

Emre AR

Yalçın AKINCI

Tuğçe KOÇKAT

İlnur YÜCELER

Yasemin Nur ÇİNİ

Gözde TAMERER

Öğr. Gör. Onur KARATAŞ

Görsel Yönetmen

Nabi SARIBAŞ

Grafik Tasarım

Görsel İletişim Tasarım Koordinatörlüğü

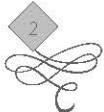
Basım Yeri ve Yılı

C&B MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ. Litrosyolu 2. Mat. Sit. ZA-16

Topkapı, Zeytinburnu / İstanbul - 2017

ISBN

978-975-2438-14-9

Teşekkür

Varlığını borçlu olduğum, yaşamımda onlarla tamamlandığım başta canım annem ve babam olmak üzere canımın parçaları güzel aileme, bana verdikleri; emek, huzur, güç ve mutluluk için sonsuz teşekkür ederim.

Kitabın arşiv çalışmasında; çalışma ekibine büyük bir sabırla ve sevgiyle destek veren üniversitemizde daima bana güç olan canım kardeşim Sn. İbrahim Hakkı Aydın'a sonsuz teşekkür ederim.

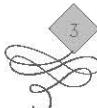
Ailemi, yaşamımı, mücadelelerimi benden, ailemden ve dostlarımdan dinleyip; güclü kalemi ve dil yeteneği ile kitapta duygularına kılavuz olan; emeği, özverisi ve içtenliği ile kitabıń yayın yönetmenliğini yapan, 2004 yılından itibaren üniversitemizde görev alan, eğitim yolculuğumuzda yol arkadaşımız olan Sn. Özgül Yaman'a sonsuz teşekkür ederim.

Samimiyeti ve özverisi ile kitabıń hazırlanmasının tüm aşamasında güç olan, fikirleri ile renk katan ve kitaba büyük emek veren 2006 yılından itibaren üniversitemizde görev alan Sn. Emel Birol'a sonsuz teşekkür ederim.

Mütevelli Heyet Başkan makamında görev yapan mesai arkadaşlarına sonsuz teşekkür ederim.

Profesyonellikleri ve üstün görsel yetenekleri ile kitabıń grafik tasarımda büyük sabırla ve emekle çalışan Görsel İletişim Tasarım Koordinatörlüğü'ne sonsuz teşekkür ederim.

Mesleki birikimlerinin getirdiği usta deneyimleri ile kitabıń görsel yönetmenliğini yapan Sn. Nabi Sarıbaş'a sonsuz teşekkür ederim.

Dr. Mustafa AYDIN

Önsöz

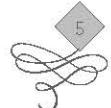
Çalışmamıza başlarken; eğitim alanında devrimci ruhuyla girişimlerde bulunan ve birçok alanda başarılarıyla gündeme gelen Dr. Mustafa Aydin'ın; yaşamındaki tüm rollerini ve görevlerini, kitabımıza dokunanlara aktarmak ve çok kardeşli olan bir ailede, kısıtlı imkânlarla, zorlukla büyütülen bir insanın; sevgi ve güven ile hangi zirvelere ulaşabileceğinin hikâyesini yaşamak istedik.

Milli mücadeledeki içinde bulunan atalara, geçmişin ağırlığını taşıyan omuzlara, emekle harmanlanan alın terine, sabırla işlenen eğitim alanına, sivil toplum örgütlerinde çalışma gücüne kadar dev bir başarı hikayesini, önce dinlemek sonra kaleme almak, hem çok keyifli hem de zor bir sorumluluktu, çünkü anlatılan değerler eksiksiz yansıtılmalıdır.

Bu kitapta; kahraman bir tarihin torunu ve eğitim çınarı olan Sn. Aydin'; kurum içinde bir lider, kurum dışında candan bir misafirperver, doğa ve insan sevgisi ile “önce insan” sloganını her platformda savunan devrimci bir eğitimci olarak tanıyacaksınız. Bu nedenle; çok özel biyografiimizde; eğitim alanının kahramanı Dr. Mustafa Aydin'ın; azminin, disiplininin ve başarısının, en büyük şifresi olduğunu ve gelecek nesillere bilim ışığında yol olmasını dileyerek çalıştık.

İçimizdeki paylaşım gücü ile kelebeğin kanadındaki sanattan, şiirin anaçlığından ve yaşamınnakışından yararlanarak yazılan ve tasarlanan “Dr. Mustafa Aydin’ın Yaşama Dokunuşları” isimli eserimiz, dokuz bölümden oluşmuştur.

“Her şey, emekle yıldız olur”, bu nedenle kitabımızın künnesinde adı geçen ve yıldız olan her çalışma arkadaşımın emeği için teşekkür ederim.

Yrd. Doç. Dr. Özgül YAMAN

Hafız İsmail Efendi, Kurutuluş Savaşı yıllarında - 1917

BÖLÜM 1

DR. MUSTAFA AYDIN'IN
DEDESİ, HAFIZ ISMAIL EFENDİ

*Karadenizli Hafız İsmail Efendi'nin
torunu Dr. Mustafa Aydin, 1956 yılında;
geçimlerini sağladıkları,
büyükbaş hayvanların barındığı,
ahırın üst damında oluşturdukları
ahşap dokulu, sedirli,
kara ateşin üstünde güğümü olan,
pencereleri olabildiğince küçük ve
duvar hizasından daha derinde,
iki odalı bir köy evinde
dünyaya merhaba der..*

Mustafa Aydın'ın Dedesi Hafız İsmail Efendi

Karadenizli Hafız İsmail Efendi'nin torunu Dr. Mustafa Aydın, 1956 yılında; ısmabilmek için geçimlerini sağladıkları büyükbaş hayvanların üst damında oluşturdukları ahşap dokulu, sedirli, kara ateşin üstünde güğümü olan, pencereleri olabildiğince küçük ve duvar hizasından daha derinde, iki odalı bir köy evinde dünyaya merhaba der. "Aydın" soyadının geçmişte Bağdat oğulları- Bakioğulları diye anılmasının nedeni; Dr. Mustafa Aydın'ın dedesi Hafız İsmail Efendi'nin sekizinci büyük dedesi olan Baki Efendi'nin, Fatih'in Trabzon'u fethetmesinden sonra, Osmanlı Ordusu'ndan Limli (Kaynarca) köyüne yerleştirilen yedi askerden birisinin olmasıdır.

Bakioğulları kolundan olan Aydın ailesi, 1460'lı yıllarda Fatih Sultan Mehmet ile beraber Trabzon'a yerleşir ve 1900'lü yılların başlarına kadar ticaretle uğraşır. Ayrıca Dr. Mustafa Aydın'ın ismini aldığı dedesinin dedesi Mustafa Efendi; zehirlenmelerin tedavisi için geliştirdiği ve uzun yıllar zehirlenme tedavilerinde kullanılan ilaçlar "Bakioğlu panzehiri" adı ile şöhret bulur.¹ Mustafa Efendi, bugünün alternatif tip adıyla anılan ve doğanın kimyasından yararlanan bir ilim insanıdır. (Ayrıca Dr. Mustafa Aydın doğmadan önce, toplum arasında sözü geçen ve lider olan Haçkalı Mustafa Tarhan isimli bir âlim vefat eder. Anne Sabire Hanım; doğum yapmadan önce bu âlimi rüyasında görür ve oğlunun adının Mustafa konulması gerektiğini hisseder, bu sezgi doğacak bebeğin adını belirler.)

1800'lü yıllarda ise Trabzon'da olimpiyatlar yapılır, evlerden piyano sesleri duyulur. Çünkü medeniyetler ve kültürler tüm insanlığın mirasıdır. Rumların ve Ermenilerin yaşadığı bu bölgede sosyo-kültürel etkinlikler, kadın-erkek yan yana izlenir, caddelerden müzik sesleri duyulur. Mustafa Efendi'nin torunu Hafız İsmail Efendi (Dr. Mustafa Aydın'ın dedesi) evrensel görüşü ile insanlıktan kalan kültürel mirası özümseyen nadir bireylerden biridir.

Aydın ailesinde dede kavramı, geleneksel inançlara göre ailenin can suyudur. Dedenin saygılılığını sağlamak babanın görevidir. Çünkü baba, dedeyi ailenin gözünde konumlandırdığında, yıkılmayan soyun çınarı olur.

Hafız İsmail Efendi, ilim aşkı ile dolu kurtuluş mücadelelerinde, hem bir kahraman hem de halka liderlik yaparak aydınlık bir toplumun simgesidir. Köyde tek okuma yazma bilen dede, 9 yaşında hafız olur. Eğitim seferberliği liderliği ile Hafız İsmail Efendi'nin soyadı, Aydinoğulları bağlantısı nedeni ile Kurutuluş Savaşı'ndan sonra "Soyadı Kanunu" ile Aydın olacaktır.

Ermeniler ve Ruslar tarafından işgal edilmiş topraklar, eğitim ve insan hakları, o dönem direniş bekler. Dede İsmail Efendi, kurtuluş mücadelelesine; vatan ve insan sevdası ile bürünür. Bilinçlenmemiş bir toplumun kurtuluş mücadelelesine inanmayan dede, yöre halkın kız çocuklarının da okuma yazma bilmesinin gerekliliğine inanır. Çünkü mücadele; kadın-erkek omuz omuza olmalıdır. Ancak; Dede Hafız İsmail Efendi'nin annesi Güllü Hanım, iki oğlunu askerde şehit verdiği için küçük oğlunu askere göndermek istemez. İsmail Efendi, hafız olması nedeni ile o

¹ Aydin İ., Son Dönem Osmanlı Mütefekkirlерinden Trabzonlu Hafız İsmail Efendi Hayatı ve İlmi Şahsiyeti, 2012

dönemin kanunları gereğince, ilim adamlarını yükümlü tutan kısa dönem askerliğini Erzincan'da tamamlar ve Trabzon'a geri döner. Şehrine döndüğünde ilimle uğraşan Dede Hafız İsmail Efendi, 1914 yılında I.Dünya savaşının başlaması ile görevinden ayrılarak, halkı savaşa manen hazırlamak için vatan sevdası ile önemli sorumluluklar üstlenir. Rusların Trabzon'a girmesi ve yöredeki Türk halkın göç etmesi ile çalışmalarında, halkın mücadele edebilmesi için; göçün durmasını ve direnişin gerekliliğini savunur. Ruslara ve azınlıklara karşı halkı birlik ve beraberlik içinde tutmak amacı ile vatanını seven herkesi silahlandırarak, Karadeniz Bölgesi'ni düşmana karşı koymaya çalışır ve 100 kişilik bir milis kuvveti kurar. Milis Kuvveti'nin amacı, savaşı yavaşlatmak, düşmanı yıpratmak ve düşman güçlerinin lojistik kaynaklarını tüketmektir. İsmail Efendi'nin azmi ve coğrafi bilgisinin çok iyi olması ile milis kuvveti komutanı olarak başarılar sağlar. Bu dönemde Dede İsmail Efendi'nin eşi ve kız kardeşi, yöredeki diğer kadınlar gibi dağlarda direnen Kuva-i Milliyecilere (Milis Kuvvetleri) gizlilik içerisinde aş pişirir ve gecenin kör karanlığında orduya yemek taşır.

İşgal döneminde aktif olarak görev yapan Milis Komutancı İsmail Efendi, Ermenilerle işbirliği yapan R. adında bir kişinin ihbarı üzerine pusuda, Ruslara yakalatılır. Yöre halkın direniş gücünü ve iradesini kırmak için İsmail Efendi, elleri bağlı olarak köy meydanına, köylülere gözdağı vermek için getirilir. İşgalci birlliğin komutanı Karaped, halkın huzurunda İsmail Efendi'ye dönerek:

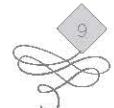
“İsmail! Dağlara bakıyordun, ne oldu şimdi? Şu haline bak, yorgun ve çaresiz halini görüyorsun, bu halkı daha fazla kırdırma.

Direnişten vazgeç, vazgeçsinler.” der.

İsmail Efendi başını dimdik tutarak dağlara döner ve tarihe geçecek sözleri, işgalci komutan Karaped'e söyler:

“Ulan Karaped Arminak! Benim her zaman başım diktı, dik kalacaktır. İşte bak yine dimdik ayaktayım ve dağlara bakıyorum. Beni assalar da boynumdan asarlar, yine dimdikim ne olacak? Ben erkeğim, beni başka bir yerimden asamazlar! Fakat benim sizinle hesabımı bitmedi.” der.²

Tutukluların nakil sırasında, Milis Kuvvetleri tarafından idamla yargılanan Dede Aydin, kaçırılır ve Milis Kuvveti'nin başına tekrar komutan olarak geri döner. Mustafa Kemal Atatürk; 9 Haziran 1919 yılında yazmış olduğu raporla, 15 Eylül 1924 ve 28 Kasım 1930 yıllarında Trabzon'a yaptığı ziyareti esnasında İsmail Efendi'ye “Direnişlere karşı övgüyle memnuniyetini dile getirirken kendisini aydın bir din adamı olarak gördüğünü belirtir.”³

Hafız İsmail Efendi'ye 1934 soyadı kanunu ile Atatürk'ün takdiri sonucunda “Aydın” soyadı verilir.

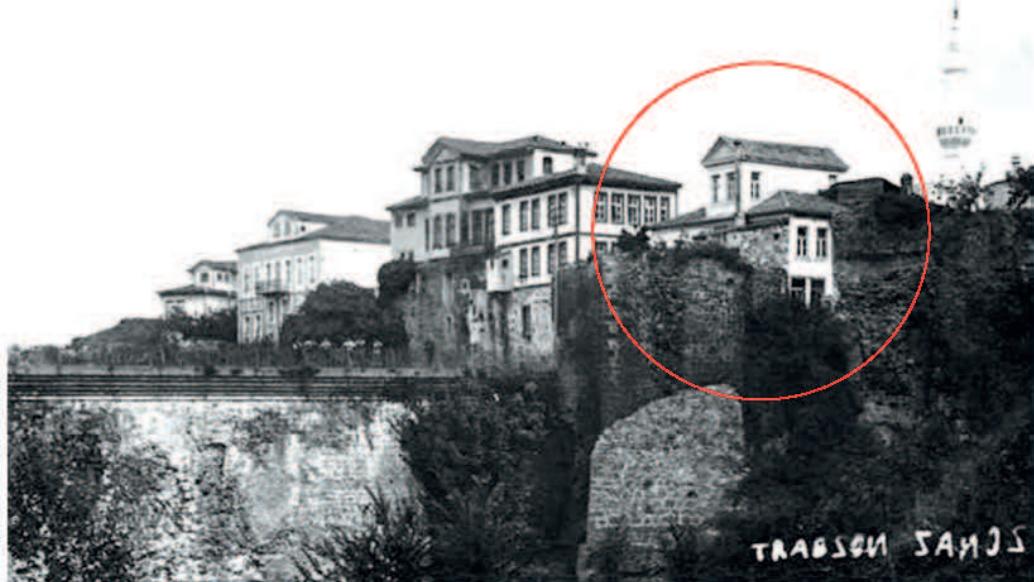
Dr. Mustafa Aydin, bugün; özgürlük uğruna savaşan, ilimle uğraşan ve Mustafa Kemal Atatürk'ün yolunda ilerleyen, dedelerinin torunu olarak, eğitim önderliği ve evrensel görüşü ile Türkiye'de eğitim alanında bir simge olur...

Fotoğraf Albümü >

^{2, 3} Aydin İ., Son Dönem Osmanlı Mütefekkirlерinden Trabzonlu Hafız İsmail Efendi Hayatı ve İlmî Sahsiyeti, 2012

1.1 Dr. Mustafa Aydin'in babası Müftü Halit Aydin

1.3 1970'li yıllarda Zanos Paşa Köprüsü ve Kurtuluş Savaşı'nda Trabzon Müdafâ-i Hukuk Derneği olarak kullanılmış, ileriki zamanlarda Dr. Mustafa Aydın'ın da büyüyeceği evin görüntüsü

1.2 1970'li yıllarda Dr. Mustafa Aydın'ın büyüdüğü evin balkonundan Zanos Paşa Köprüsü'nün diğer yakasındaki "Atapark" alanının görüntüsü

1.4 1970'li yıllarda Kurtuluş Savaşı'nda Trabzon Müdafâ-i Hukuk Derneği olarak kullanılan Atapark alanından evin görüntüsü

1.5 Kurtuluş Savaşı'nda Trabzon Müdafâ-i Hukuk Derneği olarak kullanılmış olan fotoğraftaki ev, Dede Hafız İsmail Efendi'nin sahibi olabilmesi dileği tek evdir. Hayalini gerçekleştirdiği bu ev; bugün "İstanbul Aydin Üniversitesi Trabzon Temsil Ofisi" olarak halka hizmet vermektedir. (2011)

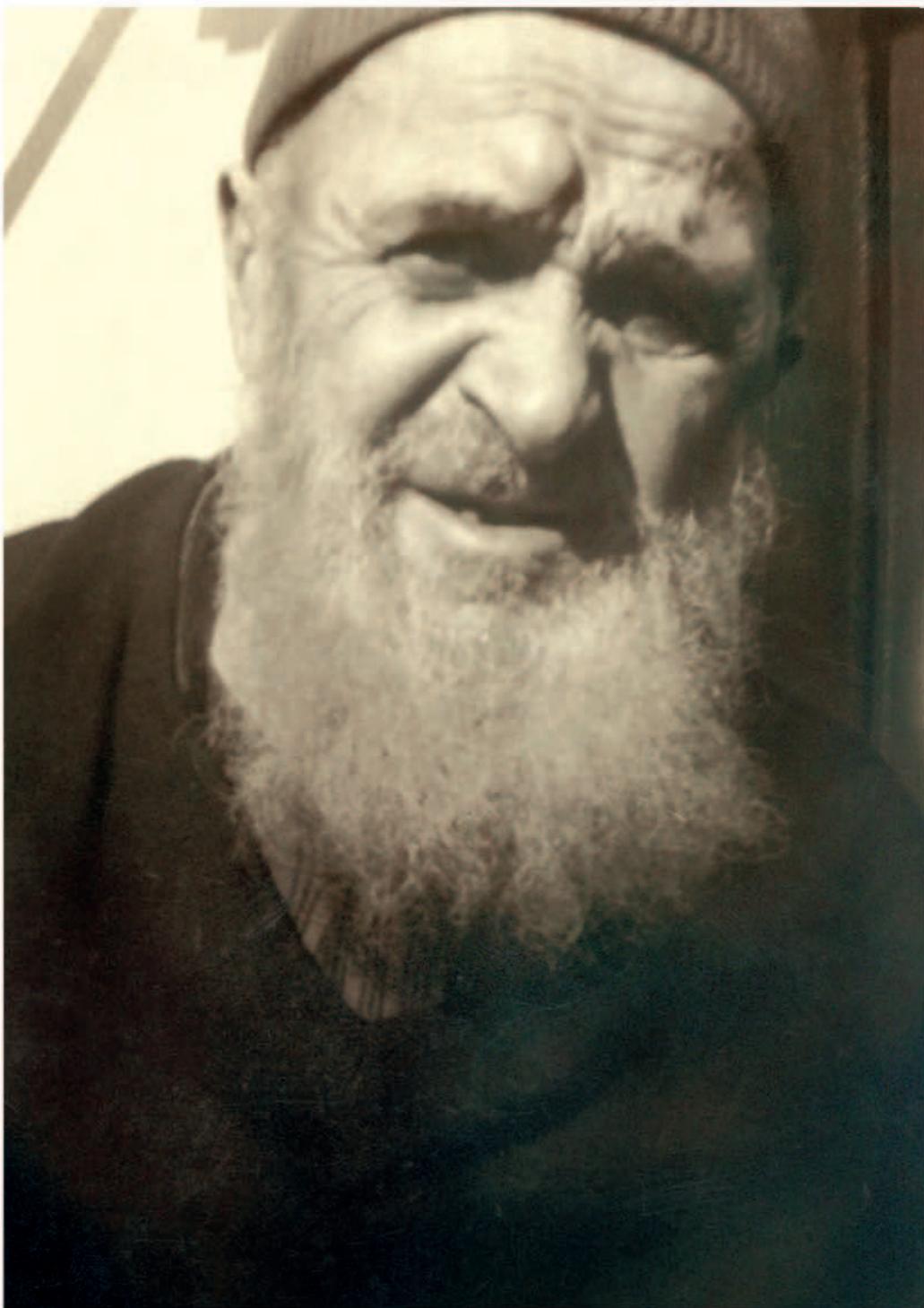
1.6 Dr. Mustafa Aydin, 9 yaşındaki halası Mevlüde Aydin'ın, Kurtuluş Savaşı döneminde, Kuva-yi Milliye Askerlerine gece yemek taşıdığı, dağa çıkan yolun bugünkü görüntüsü, 2016.

1.7 Dr. Mustafa Aydin'in Dedesi İsmail Efendi ve Babası Halit Aydin, kardeşi
Dr. Ömer Aydin ve amcasının oğlu Mahmut Aydin, 1961

1.8 Dr. Mustafa Aydin'in Dedesi Hafiz İsmail Efendi, 1961'de Maçka'da ailesinin bazı fertleri ile birlikte. (Ayakta; soldan sağa; Dr. Mustafa Aydin, Yusuf Aydin, Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, Mahmut Aydin, Dr. Ömer Aydin, İzzet Aydin, İzzet Aydin'ın kucağındaki bebek Kafye Aydin Ar, Müftü Halit Aydin, öndeğiiler; Hafiz İsmail Efendi ve Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin)

1.9 Trabzon Orta Hisar'daki evin yatak odası penceresinde Dr. Ömer Aydin'in ve Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin'ın objektifinden Dr. Mustafa Aydin'in Dedesi İsmail Efendi'nin görüntüsü, 1970

1.10 Trabzon Kaynarca Köyü mezarlığı. Mezarlıkta aile büyükleri soldan sağa; Mustafa oğlu Yusuf Efendi (Dr. Mustafa Aydin'ın dedesinin dedesi), Yusuf oğlu İzzet Efendi (Dr. Mustafa Aydin'ın babasının dedesi), İzzet Efendi'nin eşi Güllü Hanım (Dr. Mustafa Aydin'ın babasının babaannesi), İsmail eşi Kafsiye Aydin (Dr. Mustafa Aydin'ın babaannesi) ve İzzet Efendi'nin ikinci eşi Emine Hanım'ı Dr. Mustafa Aydin, oğlu Dr. Fatih Aydin ile birlikte ziyaret ederken, 2014.

1.11 Dr. Mustafa Aydin, hayatının mimarı olan babasını her seferinde olduğu gibi özlem ve vefa ile ziyaret ederken, 2016.

1.12 Dr. Mustafa Aydin, Trabzon Kaynarca Köyü'nde, doğduğu ahşap dokulu iki odalı köy evini ziyareti, 2016.

1.13 Dr. Mustafa Aydin, çocukluğunda tırmandığı Trabzon Kaynarca Köyü bahçelerindeki Karayemiş ağaçlarının gölgesinde, 2016.

1.14 Dr. Mustafa Aydin, doğduğu; sedirli, ahşap yapılı, pencereleri olabildiğince küçük, köy evinin kapısında, 2016.

1.15 Dr. Mustafa Aydin, akrabaları Sn. Salim Aydin'in günümüze kadar tarihini koruyan orijinalliği bozulmayan evinin önünde, 2016.

1.16 Dr. Mustafa Aydin, atalarının da sevdahı olduğu, Karadeniz Dağları'nu birleştiren Taşköprü'de, 2016.

Trabzon Kaynarca Köyü'ndeki fındık harman yeri. Soldan sağa; Dr. Ömer Aydin, Yusuf Aydin, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin, İzzet Aydin, Dr. Mustafa Aydin, ayaktakiler soldan sağa; Doç. Dr. Abdulkadir Cüneyt Aydin, Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, 1997

BÖLÜM 2

MUSTAFA AYDIN'IN ANNESİ, BABASI VE KARDEŞLERİ

*Trabzon'un kardeş mahallelerinden iki
gence birbirleri ile evlenme tavsiyesi verilir.
Baba Müftü Halit Aydin 20 yaşında, Anne
Sabire Aydin 17 yaşındadır, sade mütevazı
bir düğünle hayatlarını birleştirirler.*

Mustafa Aydın'ın Annesi, Babası ve Kardeşleri

Tarabzon'un kardeş mahallelerinden iki gence birbirleri ile evlenme tavrısıyesinde bulunulur. Baba Müftü Halit Aydın 20 yaşında, Anne Sabire Aydın 17 yaşındadır, sade mütevazi bir düğünle hayatlarını birleştirirler. Baba Halit Aydın kolalı beyaz gömleği ve siyah pantolonuyla ince bir damat; anne Sabire Aydın ise önlüğü işlemeli pembe renkli ipek bir entarının üzerine uyum sağlayan uçları oyalı çemberiyle (Anadolu eşarbi) güzel ve zarif bir gelin olur... Düğün gecesi konuklar ayrıldıktan sonra Baba Halit Aydın eşinden kahve yapmasını ister. Sabire Hanım, tepside 2 fincan kahve ile gelir. Aslında baba Halit Aydın, Anadolu Kültürü sınavıyla eşini denemek ister. Çünkü Anadolu'da çocuklar ve eşler babanın yanında kahve içmezler ve anne Sabire Aydın'a gülümseyerek "Benim yanında ilk günden kahve mi içeceksin?" der. Karşılıklı keyifle kahvelerini içerler.

Anne Sabire Aydın tasarruf sahibi, munis, haklarını koruyan, evin reisine sonsuz saygıları olan, çocukların kollayan ve çocukların babalarına saygı duymasını sağlayan; tarlada emekçi, mutfakta yaratıcı, ailede çatı görevini gören tam bir Karadeniz kadıdır.

Anne Aydın'ın her gün tarla ve fındık bahçelerindeki işlerden sonra, kara ateşin üzerinde pişirdiği aşın kokusu, iki odalı kövinin her yerini sarar. Akşamları yer sofrasında bir araya gelen yedi kardeşin oyun seslerinin, bugünün yankısı olacağından herkes habersizdir. Evde ve toplumda otorite olan babadan, yedi kardeşin hepsi de çekinir. Yaşları büyüyen çocukların hissettikleri bu çekinme duygusunun yerini yıllar sonra sonsuz sevgi ve saygı alır. Çünkü Baba Halit Bey çocuklarına gerektiğinde arkadaş, gerektiğinde karar mekanizması, gerektiğinde özveri ve sabır gösteren bir gün bile kendisi için değil tüm insanlık için yaşayan, çalışan ve fedakârlık yapan bir babadır.

Maddiyatın ve dönemin yokluğunu hissetirmek istemeyen baba, 7 kardeşin her birisinin yumurta ve et besinlerinden yararlanabilmesi için çocuklarına adil davranıştır. Her sabah kişi başına düşen üçer zeytinyağı tüm kardeşlere paylaştırır ve çocukların eşit beslenmelerini sağlar. Halit Bey'in sofralarında sağladığı bu adalet sadece co-

cuklarına karşı değildir, eşine, ailesine ve köy halkına da aynı adaleti uygulamaya çalışır.

Eşi ile daima onur duyan anne, eşini her toplantıya hazırlamak için kömür ütüsüyle eşlik eder, yanında taşıdığı ütü ile Halit Bey'in giydiği kolalı gömleklerini tüter. Baba Halit Bey, köyün her sorununa çözüm bulan, bilirkişilik yapan, sosyal kişilik sahibi fötr şapka takan modern bir müftüdür.

"Önce İnsan Sonra Hristiyan, Önce İnsan Sonra Yahudi, Önce İnsan Sonra Müslüman" sözü ile Halit AYDIN "ÖNCE İNSANLIK" anlayışını özümseyen her toplulukta dile getiren ve tüm kız çocukların okumasını isteyen, dönemin aydın ve nadir insanlarındandır.

Dr. Mustafa Aydın, çocukluğunu bahçelerindeki karayemiş ağaçların geniş gövdelerine bağlı yeşil dallara tırmanarak, abileri ve kardeşleri ile mütevazi köy evlerinin önünde oyun oynayarak, karşı yakadaki dağları görebilmek için yağmur bulutlarının oluşturduğu beyaz sislerin kalkmasını bekleyerek, hasat zamanı mısır toplayarak geçirir. Yörede mısır ekmeği o dönemde ailenin ekonomik simgesidir. Bir tutam karabuğday, mısır ekmeğine katıldıysa eğer, o günün şartlarında ailenin zenginliğinin göstergesidir.

“Önce İnsan Sonra Hristiyan, Önce İnsan Sonra Yahudi,
Önce İnsan Sonra Müslüman”

sözü ile Halit AYDIN “ÖNCE İNSAN OLMAK” anlayışını özümseyen her toplulukta dile getiren ve tüm kız çocukların okumasını isteyen, dönemin aydın ve nadir insanlarındandır.

2.1 1970'li yıllarda Trabzon'da köy evinin önü, Anne Sabire Hanım ve kucağında Dr. Mustafa Aydin'in yeğeni Doç. Dr. Abdulkadir Cüneyt Aydin ve Kafkiye Aydin Ar

2.2 Trabzon Kaynarca köy evi fındık bahçesi. Süleyman Aydin, Dr. Mustafa Aydin ile birlikte, 1970.

2.3 Trabzon Kaynarca, Dr. Mustafa Aydin'ın köy evi (baba evi). Ayaktakiler; soldan sağa; Dr. Mustafa Aydin, anne Sabire Aydin, anne Sabire Aydin'ın önündeki kız çocuğu Kafije Aydin Ar, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'ın eşi Emine Aydin, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin, Oturanlar; soldan sağa; Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, Süleyman Aydin, Dr. Ömer Aydin), 1971.

2.4 Trabzon Kaynarca köy evinin bahçesi. Amcasının oğlu İsmail Hakkı Aydin,
Dr. Mustafa Aydin, Dr. Ömer Aydin, 1971

2.5 Trabzon Kaynarca köy evinin önü. Arka sıra; soldan sağa, Emine Aydin (Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'ın eşi), anne Sabire Aydin, Dr. Mustafa Aydin, Eşref Aydin (Dr. Mustafa Aydin'ın eşi). Ön sıra; soldan sağa, Halit Emre Aydin, Dr. Halit Fatih Aydin (Dr. Mustafa Aydin'ın oğlu), Canan Aydin Doğan (Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'ın kızı), 1986

29

2.6 Erzurum'da, Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin'ın evi. Soldan Sağa, Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, Dr. Mustafa Aydin, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin, 1992

2.7 Trabzon Kaynarca Köyü fındık harman yeri. Soldan sağa ağabey Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin, Zeynep Nur Aydin (Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin'in kızı), Dr. Mustafa Aydin, 1992.

2.8 Trabzon Kaynarca Köyü, baba evinin önü. Soldan sağa; Kafife Aydin Ar, Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin'in oğlu İsmail Hakkı Aydin, Baba Halit Aydin, Dr. Mustafa Aydin'in kardeşi Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, 1994.

2.9 Trabzon Karahasanol'da, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'ın evi. Arka sıra, soldan sağa; Süleyman Aydin, Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, Dr. Mustafa Aydin, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin, Dr. Ömer Aydin, Orta sıra, soldan sağa; anne Sabire Aydin, İsmail Hakkı Aydin, baba Halit Aydin, Doç. Dr. Abdulkadir Cüneyt Aydin, ön sıra, soldan sağa; Halit Emre Aydin, İsmail Hakkı Aydin, Mustafa Fazıl Aydin, 1998.

2.10 Trabzon Orta Hisar'daki evin salonunda, anne Sabire Aydin ve baba Halit Aydin'in güzel günlerinden biri, 2000.

2.11 Trabzon Kaynarca Köyü ev önü harman alanı. Soldan sağa; Baba Halit Aydin, oğlu Dr. Halit Fatih Aydin, Dr. Mustafa Aydin, 2002

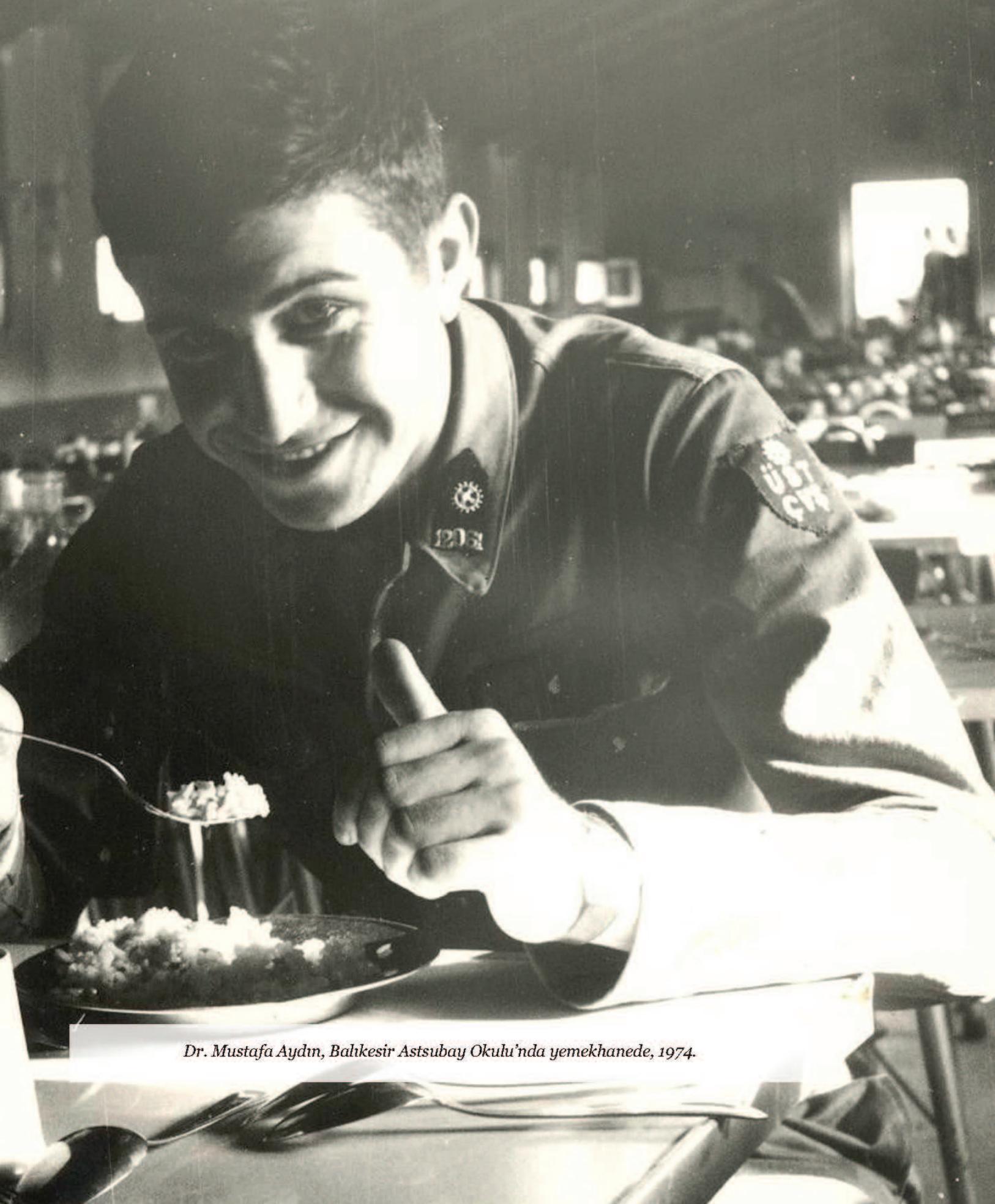
2.12 İstanbul Aksaray, Dr. Ömer Aydin'in evinin salonu. Soldan Sağa; Süleyman Aydin, Dr. Mustafa Aydin, anne Sabire Aydin, Dr. Ömer Aydin Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, baba Halit Aydin ve Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin, 2003.

2.13 İstanbul Aydin Üniversitesi Halit Aydin Kampüsü Mezuniyet Töreni,
Dr. Mustafa Aydin, anne Sabire Aydin, Prof. Dr. İbrahim Hakkı Aydin, 2014.

2.14 Dr. Mustafa Aydin annesi Sabire Hanum ile Trabzon Kaynarca Köyü harman yerinde
su anki evlerinde birlikte 2016.

Dr. Mustafa Aydin, Bahkesir Astsubay Okulu'nda yemekhanede, 1974.

BÖLÜM 3

DR. MUSTAFA AYDIN'IN GENÇLİĞİNE DAİR

Dr. Mustafa Aydin; okuldan sonra annesine tarlada ve fındık bahçelerinde yardım eder, günün akşam saatlerinde okulda görmüş olduğu derslerine çalışır ve kardeşleri ile harman yerinde top oynar.

Dr. Mustafa Aydın'ın Gençliğine Dair

Dr. Mustafa Aydın; okuldan sonra annesine tarlada ve findik bahçelerinde yardım eder, günün akşam saatlerinde okulda görmüş olduğu derslerine çalışır ve kardeşleri ile harman yerinde top oynar.

Dr. Mustafa Aydın'ın öğrenciler arasında lider ruhu ve güçlü iletişimi, aslında geleceğin habercisidir. İleride ideallerine ve hayallerine, başından öte bir yıldız dokunacağini bilmez. Sosyal kişiliği, sanata ve edebiyata ilgisi o yıllarda çok ideal karşılaşmaz. Beyin Cerrahi abisi Prof. Dr. İsmail H. Aydın'ın Tıp Fakültesi için okumaya gitmesi ile evlerindeki penceresi olmayan oda, Dr. Mustafa Aydın'a kalır ve bu oda kendisinin özgür düşüncelerini gerçekleştirebileceği alan olur.

getirdiği, altına sakladığı gitarının ve kitaplarının korunağı olan basma desenli örtülü divanın dayandığı duvara gelir. Çocuk ruhuyla illegal olan Texas Tommix kitapları ve gitarı unutur, babasına yardım etmenin güvenini yaşı ve divanı çeker. Ortaya çıkan manzara da babası kadar kendisi de şaşırır. O andan itibaren, gitarın sanatına eşlik eden kitaplar da, gün yüzüne çıkar. Babası tarafından kitaplara ve gitara hemen el konulur. Çünkü ders konusunda disiplininden asla taviz vermeyen Halit Bey, oğlu Dr. Mustafa AYDIN'ın sanata ve edebiyata dâhil olmamasını ister. Oğlunun okuyup çok iyi derecede mezun olmasını ve meslek sahibi olması bekłentisindedir.

Dr. Mustafa Aydın, hala anılarını anlatırken dilinde gitarıyla ilk çaldığı parçanın "Bütün aşklar tatlı başlar" mirildanışı ile güllümser. Çocukluğunda doyamadığı gitarı ve hikâye kitapları, bugün üniversitesinde edebiyatla, sporla, müzikle, dansla, ilgilenen öğrencilere, yürekten destek vermesinin sebebi olur.

◆◆◆

Dr. Mustafa Aydın; sanat aşkıyla, okulda arkadaşının vermiş olduğu gitarı gizli gizli eve getirir ve penceresiz odasındaki basma desenli örtüsü olan divanın altına saklar. Divanın altına gizlediği bir meta daha vardır, hayal dünyasını süsleyen Texas Tommix Hikâyeleri'dir. Gitarı ve kitapları aslında sınırsız hayallerinin temelleridir. Ta ki kara ateşin isinden griye dönen evlerinin duvarlarının badana yapılmasına kadar.

◆◆◆

Babası ile badana yaparken, sıra Dr. Mustafa Aydın'ın her gün gizli gizli okula götürüp

Dr. Mustafa AYDIN'ın okul döneminde öğrenciler arasında lider ruhu ve güçlü iletişim, aslında geleceğin habercisidir.

Türkiye' de lider bir üniversite öncüsü, sivil toplum örgütlerinin başarılı önderi, en önemlisi eğitimci kimliği ile dünyada geleceğin örnek insanı olacaktır.

3.1 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon İmam Hatip Lisesi Ortaokul yılları, okul bahçesi, 1969.

3.2 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon İmam Hatip Lisesi Ortaokul yılları, okul dönüşünde köy bahçesi, 1970.

3.3 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon İmam Hatip Lisesi Ortaokul yılları, sınıf arkadaşı Nasuhi Günay ile birlikte, 1970.

3.4 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon İmam Hatip Lisesi Ortaokul yılları, okul bahçesi
1971.

3-5 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon Endüstri Meslek Lisesi yılları, okul bahçesi, amcasının oğlu Yusuf Aydin ile birlikte, 1972.

43

3.6 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon Endüstri Meslek Lisesi yılları, okul bahçesinde arkadaşı ile birlikte, 1972.

3.7 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon Endüstri Meslek Lisesi yılları, 19 Mayıs töreninde, bando takımında, Trabzon Stadi, 1972.

45

3.8 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon Endüstri Meslek Lisesi yılları. Okul bahçesi, soldan sağa; arkadaşı Faruk Türk, Edebiyat öğretmeni Ömer Uşlu ve Dr. Mustafa Aydin, 1972.

3.9 Dr. Mustafa Aydin'in, ağabeyi Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'in Tip Fakültesi döneminde Erzurum Öğrenci Yurdunu ziyareti, 1972.

3.10 Trabzon Endüstri Meslek Lisesi atölye binası önü. Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'in Dr. Mustafa Aydin'ı ziyareti, 1972.

3.11 Trabzon Endüstri Meslek Lisesi atölye binası önü. Dr. Mustafa Aydin arkadaşı ile birlikte, 1972.

3.12 Dr. Mustafa Aydin'in, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'in Tıp Fakültesi döneminde Erzurum öğrenci yurdundaki ziyaretinde, yatakhane'de, 1972.

3.13 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon Endüstri Meslek Lisesi yılları. Atletizm takımında (ayakta sağdan 2. Sirada), okul bahçesinde, 1973.

3.14 Dr. Mustafa Aydin'in Trabzon Ortahisar Mahallesi'ndeki komşuları
Sanatçı Tanju Gürsu ile birlikte, 1973.

3.15 Dr. Mustafa Aydin, Trabzon Endüstri Meslek Lisesi Yıllarında lise arkadaşları ile birlikte. Fotoğrafta Dr. Mustafa Aydin'in sağ tarafında ayakta duran ve daha sonra Trabzonspor dahi birçok Süper Lig takımında oynayan arkadaşı Hüsnü Özkara, 1973.

3.16 Trabzon Endüstri Meslek Lisesi'nde. Dr. Mustafa Aydin, Ömer AGA İakaph Öğretmeni ve Makine Bölümü arkadaşları ile birlikte, 1973.

3.17 Dr. Mustafa Aydin, Trabzon Endüstri Meslek Lisesi son sınıfı, Türkiye gezisinde lise arkadaşları ile birlikte, 1974.

53

3.18 Dr. Mustafa Aydin, Balkesir, Asstsubay Okulu'nda, Eğitim Döneminde, 1974.

3.19 Trabzon Endüstri Meslek Lisesi Okul bahçesi. Dr. Mustafa Aydın, öğretmeni ve arkadaşı Mehmet Çepni ile birlikte, 1974.

3.20 Dr. Mustafa Aydin, Trabzon Sanat Enstitüsü Okulu dönemi, arkadaşları ile birlikte, 1974.

3.21 Dr. Mustafa Aydin, Bolu Dağı'nda karlı bir günde arkadaşları ve öğretmenleri ile birlikte, 1974.

3.22 Dr. Mustafa Aydin, Balikesir Astsubay Okulu arkadaşları ile birlikte, 1974.

3.23 Balıkesir Astsubay Okulu'nda öğrenci başkanı olarak Dr. Mustafa Aydin öğrencilere konuşma yaparken, 1975.

3.24 Balıkesir Astsubay Okulu, Dr. Mustafa Aydin birlikte okuduğu amcasının oğlu Yusuf Aydin ile birlikte, 1975.

3.25 Dr. Mustafa Aydin, Balıkesir Astsubay Okulu'nda öğrencilik yıllarında, bahçede molada, 1975.

3.26 Dr. Mustafa Aydin, Erzurum Kandilli'de şoförü İsmail Bey ile birlikte, 1978.

3.27 Dr. Mustafa Aydin, Erzurum Kandilli, Kademe Komutanı olarak askerleri ile birlikte ilk görev yerinde, 1978.

3.28 Dr. Mustafa Aydin, Misir Askeri Ataşelik döneminde, dönemin Hava Harp Komutanı Ahmet Çörekçi ve arkadaşları ile birlikte Aswan Kentin'de, 1984.

3.29 Dr. Mustafa Aydin'in, 1920' de kurulan ve halen eğitime devam eden Trabzon Endüstri Meslek Lisesi'nin görüntüsü, 2016.

3.30 Dr. Mustafa Aydin, 1920' de kurulan ve halen eğitime devam eden Trabzon Endüstri Meslek Lisesi'nin atölye binası önünde, 2016.

Dr. Mustafa Aydin, ömrünü paylaşacağı hayat arkadaşı, Eşref Aydin ile birlikte,
15 Mayıs 1976.

BÖLÜM 4

SEVGİ VE SADAKATİN BAŞLANGICI OLAN EVLİLİĞİNDE

DR. MUSTAFA AYDIN

Dr. Mustafa Aydin, şerefî ve asilliği ile mesleklerin en kutsalını sefer; asker olur. Bu seçim, genç Aydin'ın ülkesine hizmet etmesinin başlangıcı olur.

Sevgi ve Sadakatin Başlangıcı Olan Evliliğinde, Dr. Mustafa Aydın

Dr. Mustafa Aydın, şerefi ve asilliği ile mesleklerin en kutsalını seçer; asker olur. Bu seçim, genç Aydin'ın ülkesine hizmet etmesinin başlangıcı olur. Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki ilk görev yeri Erzurum Aşkale arasında küçük bir nahiye olan Kandilli'dir. "Hayatımın en güzel yıllarıdır." diye adlandırdığı o dönemde, Dr. Mustafa Aydın'ın bir ömrü paylaşacağı eşi Eşref Hanım'la tamlığı yillardır ashında...

Eşref Hanım'ın ailesi ile beraber silahlı kuvvetlerde Astsubay olan dayısını ziyarete gelmesi, ilk karşılaşmalarıdır. Askeriyenin sosyal tesislerinde başlayan bu karşılaşma sevginin ve saygının yer alacağı, değerler üzerine kurulacak bir birlikteliğin başlangıcı olacaktır.

Eşref Hanım; ince bedenli, beyaz tenli, uzun boylu, aile eğitimi almış, onurlu, 17 yaşında saygın bir genç kızdır; Dr. Mustafa Aydın ise uzun boylu, beyaz tenli, gözleri ışık saçan, heyecanlı, 21 yaşında idealist bir askerdir. Asker arkadaşları ile sohbet etmek için gittiği sosyal tesiste karşılarındaki masada, dayısı ve ailesi ile oturan zarif ve güzel genç kız, Dr. Mustafa Aydn'ın dikkatini çeker. Arkadaşlarına ve çevresindekilere bu hanımfendinin kim olduğunu ve nereden geldiğini sorar. Çünkü o dönemin koşulları ve kuralları genç bir erkeğin hemen bir genç kızın yanına giderek tanışmasına izin vermez. Bin kişilik; bir firinci, bir tuhafiyeci, bir gazeteci ile küçük bir sokağı olan bu kasabada hemen herkes birbirini tanıdığı için gerekli bilgiyi edinmesi de pek zor olmaz. Meslek hayatımda hep başarılı olan Dr. Mustafa Aydın, Eşref Hanım'ın dayısı tarafından da sevilen mert bir delikanlıdır.

Eşref Hanım'ın dayısının ve çevrenin de onayını alırlar ve tanışırlar. İlk karşılaşıklarında birbirlerinin güzelliklerinden ve zarafetinden etkilenirler. Konuşmalarındaki sempati ve iletişim sıcaklığı bir ömür sürecek güvenin ve sadakatın başlangıcı olduğunu hiçbiri bilmez. Dr. Mustafa Aydın, Trabzonlu ailenin tüm geleneği ile büyütülmüş, aile hiyerarşि-

sinin yoğun hissedildiği, baba figürünün çok baskın olduğu bir kültür mozaigidir. Eşref Hanım ise Bursa'nın yerli olan, baba otoritesinin ataerkil kültüründen etkinliği daha az bir ailenin kültür mozaigidir. İki genç, farklı şehirlerde yaşamaları getirdiği özlemlle birbirlerinden ayrırlar. Özlem, güven ve sevgiye yol olan mektuplar; bugün, o günün bağılılığını tanımlayan en güzel kanıtlardır. Uzun soluklu, bitmeyen duygular, derin hikâyeler ve aşılamayan hasretler içiren bu mektuplar, iki genci yürekten birbirine bağlar. Türkiye'nin doğusundan batısına ulaşan, 12 ay süren özlem; Dr. Mustafa Aydın'ın sevdigi genç kiza kavuşma isteğini, evlilik kararına dönüştürür. Genç Aydın, anne Sabire Hanım ile yüreğindeki ve hayalindeki kararını paylaşır.

Baba Halit Aydın çocukların içerisinde, hep radikal ve idealist kararlarla karşısına çıkan genç oğlu Dr. Mustafa Aydın'ın evlilik kararı fikri ile yine uyuşamaz. Trabzon'dan alınması gerekiğine inanılan gelin fikri, Bursa'dan gelmiştir. Ancak; genç Aydın, idealist kişiliği ile amacından daha önemli sevgisinden vazgeçmez ve çözüm yolu arar. Halit Bey, Bursa'dan gelin almama konusunda çok direnir. Ta ki oğlu Dr. Mustafa Aydın'ın Bursa'da babasının müftü arkadaşının olduğunu öğrenmesine kadar. Dr. Mustafa Aydın, Bursa'da çalışan Müftü Bey'in, eşi Eşref Hanım'ın yakın akrabası olduğunu öğrenir ve Eşref Hanım'a, bu akrabasından,babası Halit Aydın'a mektup yazması gerektiğini söyler. Bursa'dan mektup gelmeden önce genç Aydın, annesi Sabire Hanım'a Bursa'daki müftüden bahsederek ortamın gerginliğini gidermeye çalışır ve zemin hazırlar.

Bir gün, Eşref Hanım'lara ait Bursa'da yerel ve mütavazı olan evin kapısı çalınır. Eşref Hanım kapıyi açar, karşısında tanrı misafiri olduğunu söyleyen orta yaşlarda bir beyefendi vardır. Annesi ile birlikte misafiri, eve buyur ederler. Gelen kişi baba Halit Aydın'dır, ancak ev halkına kendisini tanıtmez ve sohbet ederler. İkramlar sunulur, sorular sorulur,

aile değerlendirilir. Baba Aydin, Eşref Hanım'ın iyi bir aile eğitimi aldığı gözlemler ve o gün gelini olması gerekiği konusunda ikna olduktan sonra Halit Bey, genç kızı dönerek Dr. Mustafa Aydin'ın babaşı olduğunu söyler. Aslında; Baba Halit Aydin dile getirmese de, oğlunun kararına saygı duymuştur ki Trabzon'dan kalkıp Bursa'ya genç kızı görmeye gitmiştir. Birbirine yakışan bu iki gence, Bursa'da daha gösterişli Trabzon'da ise daha mütevazi, iki düğün yapılır.

Evlilik bağı ile birbirine bağlanan iki genç, Erzurum'a gelir. Evliliklerinden bir yıl sonra ilk gözağrısı M. Elif Aydn, Dr. Mustafa Aydn'a can parçalarından ilki olur. İkinci gözağrısı ise Dr. Halit Fatih Aydin'dır, son olarak çocukların içerisinde yetiştirme koşulları arasında Dr. Mustafa Aydin'in en şanslı olarak tanımladığı Fatma Nur Aydin gözlerini hayatı açar. Her çocuk Dr. Mustafa Aydin için bir dünyadır, artık baba figürü ve karar mekanizması kendisi olmuştur. Eş, baba, asker sorumlulukları ile daha çok başarıya ihtiyacı olduğuna inanır. Yaşama dair gücünü artırbilmek için çok çalışır, sosyal kişiliği ile iletişim alanında da ilk gelen isimler arasına girer. İlk kızı Elif, ilkokula başlayacağı sene Dr. Mustafa Aydin, 1983 yılında uzun ve zorlu bir yolu kat ederek başarılarına başarılar katar ve o dönemde ulaşılmaz bir hedef gibi hayal ettiği askeri ataşelik sınavını kazanır ve Misir'a askeri ataşe olarak gider.

Eşi Eşref Hanım ve oğlu Dr. Halit Fatih Aydn ile birlikte Misir'a gitmek için yol hazırlığı yapılır. Dr. Mustafa Aydin, bugün hala ilkokula başlayabilmesi için dedesinin ve babaannesinin yanında Trabzon'da bırakmak zorunda kaldığı kızı Elif'ten ayrılrken hissettiklerini asla unutamayacağını anlatıyor, gözlerindeki üzüntü ve değişen ses tonu hala o günün ağırlığını yaşıyor.

Dr. Mustafa Aydin ve eşi Eşref Aydin, ayrılma zamanı geldiğinde küçük bir hediyeyle henüz 6,5 yaşındaki Elif'lerini, babaannesi ile birlikte parka gönderip görünmeden adeta koşarcasına Trabzon'dan ayıırlırlar. Dr. Mustafa Aydn'ın kalbinin

derinliklerinde kızını bırakıp gitmenin açtığı derin yara izi, bugün bile sizisinden hala bir şey kaybetmedi. Esas acayı, arkada bırakılan Elif mi hissetti? Yoksa çocukların yarınları uğruna onlardan ayrı kalan baba Dr. Mustafa Aydin mi hissetti? Şüphesiz ki Dr. Mustafa Aydn. Kahire'de yalnız gecelerde, ilk göz ağrısı kızı Elif'i düşünüp için için ağlar. Kendine hâkim olamayıp hıçkırıklara boğulduğu zamanlarda eşine hissettirmemek için gece yarları yatağından sessizce kalkıp salonda saatlerce ağladığı ayların sayısını hatırlamaz.

Oğlu Dr. Halit Fatih Aydin'ın, çocukların içehrîsindeki en sosyal ve en güçlü kimliğe sahip olduğunu tanımlayan Dr. Mustafa Aydin, ailesini koruyabileceğini düşündüğü, Aydin soyadının geleceğini temsil edeceklerden birisi olduğunu gururla vurguluyor. Fatmanur Aydin ise ailinin en küçük kız çocuğu olarak sevgi ve olanaklar konusunda en şanslı evlat olduğunu vurgularken Dr. Mustafa Aydin'in gözlerinden sevgi ışığı süzülüüyor. Dr. Mustafa Aydin biran küçük bir gülümsemeyle ve o günlere hasretle çocuklarına dair bir bilgi veriyor:

“Ben nöbetçiğen, eşim ve çocukların eve ben den gizli gizli kola alırlardı, patates kızartırlardı, kendi aralarında parti yaparlardı. O dönemlerde bu tüketim çok lükstü. Mutfağımızda ki gıda giderimiz çok rahat değildi. Dikkatli bir harcama yapmak zorundaydık. Ancak eşim Eşref Hanım, yaratıcı ve tutumlu tavırları ile bize hep yoktan var etmiştir. Hiçbir zaman yokluktan ve çalışmaktan şikayet etmeyen, Trabzon'un kültürüne çok çabuk uyum sağlayan asil bir eş olmuştur. Bu konuda eşimin yaratıcılığına hayranım.”

“Değerler üzerine kurulan sevgi ve saygı ebedidir.” diyen Dr. Mustafa Aydin, gerçek birlikteki bir dönemin bir dönem sonra yol arkadaşı, sirdası, dostu ve sevgi candaşı olabildiğinde başarılı bir evlilik sağlanacağına inanıyor.

4.1 Dr. Mustafa Aydin, eşi Esref Aydin ile birlikte uçakta Mısır'a giderken, 1983.

4.2 Dr. Mustafa Aydin, oğlu Dr. Halit Fatihi Aydin ile birlikte, Mısır'da bir davet resepsiyonunda, 1983.

4.3 Dr. Mustafa Aydin, oğlu Dr. Halit Fatih Aydin ile birlikte, Misir Kahire Zamalek Kulesi'nin önünde, 1983.

4.4 Dr. Mustafa Aydin, eşi Eşref Aydin, oğlu Dr. Halit Fatih Aydin, kızı M. Elif Aydin ile birlikte, Mısır'da Piramitler'in önünde (çocukların yaz tatilindeki ziyaretleri), 1984.

4.5 Dr. Mustafa Aydin, oğlu Halit Fatih Aydin ile birlikte Mısır'da Piramitler'in önünde, 1984.

4.6 Dr. Mustafa Aydin, eşi Eşref Aydin, oğlu Halit Fatih Aydin, kızı Elif Aydin ile Misir'da birlikte, 1984.

4.7 Dr. Mustafa Aydin, eşi Eşref Aydin, oğlu Halit Fatih Aydin, kızı Elif Aydin ile Misir'da birlikte, 1984.

4.8 Dr. Mustafa Aydin, eşi Eşref Aydin ile birlikte Misir'da, Hz. Hüseyin Camisi önünde 1985.

4.9 Dr. Mustafa Aydin, eşi Eşref Aydin, kızı M. Elif Aydin ile birlikte Ankara'daki evlerinde, 1987.

4.10 Dr. Mustafa Aydin'in oğlu Dr. Halit Fatih Aydin ve kızı M. Elif Aydin'ın kolej yıllarında, İstanbul'da lojmanlarda, 1990.

4.11 Trabzon Kaynarca Köyü Mezere'de (yaylanın bir altı, köyün bir üstü olan alan), Dr. Mustafa Aydin, solda oğlu Dr. Halit Fatih Aydin, sağda Süleyman Aydin'ın oğlu İsmail Hakkı Aydin ile birlikte, 1991.

4.12 Dr. Mustafa Aydin kızı M. Elif Aydin'in düğününde, İstanbul Beşiktaş Yıldız Parkı, 2002.

4.13 Dr. Mustafa Aydin, küçük kızı Fatma Nur Aydin ile birlikte İstanbul Bahçelievler Bil Dershanesi şubesinde, 2002.

4.14 Dr. Mustafa Aydin, oğlu Dr. Halit Fatih Aydin'ı Van Hudut Alayı'ndaki askerlik dönemi ziyaretinde, 2006.

4.15 Dr. Mustafa Aydin, eşi Eşref Aydin, küçük kızı Fatma Nur Aydin ile birlikte Amerika Washington'da Beyaz Saray'ın önünde, 2006.

4.16 Dr. Mustafa Aydin, eşi Esref Aydin, küçük kızı Fatma Nur Aydin ile birlikte, Amerika'da Özgürlük Anıtı'nda, 2006.

4.17 Dr. Mustafa Aydin eşi Esref Aydin ile birlikte resepsiyonda, 2008.

4.18 Dr. Mustafa Aydin, Dr. Halit Fatih Aydin ile birlikte, İstanbul Aydin Üniversitesi'nin 10. Yıl balosunda, 2013.

4.19 İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Yerleşkesi, doğum gününde Dr. Mustafa Aydin torunları ile birlikte. Ayaktakiler; soldan sağa, oğlu Dr. Halit Fatih Aydin'in kızı Sabire Berra Aydin, Kızı Elif Aydin'in oğlu Ahmet Aydin, oturanlar; soldan sağa, kızı Elif Aydin'in oğlu Kerem Aydin, oğlu Dr. Halit Fatih Aydin'in oğlu Mustafa Aydin, Kızı Elif Aydin'in oğlu Nurullah Mustafa Aydin, 2013.

4.20 Dr. Mustafa Aydin, Berkeley Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde okuyan küçük kızı Fatma Nur Aydin ile birlikte HEV Okulları ortaokul mezuniyet töreninde, 2013.

4.21 Dr. Mustafa Aydin, küçük kızı Fatma Nur Aydin ile Üsküdar Amerikan Lisesi mezuniyet töreninde birlikte, 2017.

4.22 Dr. Mustafa Aydin, torunlarının elinden yılın en iyi dedesi ödülünü alırken, 2017.

4.23 Dr. Mustafa Aydin küçük kızı Fatma Nur Aydin ile birlikte Dubai'de , 2015.

Dr. Mustafa Aydin, Tekirdağ Çerkezköy'de, Astsubay döneminde, 1981.

BÖLÜM 5

ASKERİ ATAŞELİK'E YÜKSELEN DR. MUSTAFA AYDIN'IN BAŞARISI;

Trabzon Meslek Lisesi'nden mezun olan Dr. Mustafa Aydin, geleceğindeki mesleği seçmek için hayatında alması gereken en önemli karar dönemine gelir.

Askeri Ataşelik'e Yükselen Dr. Mustafa Aydın'ın Başarısı;

Trabzon Meslek Lisesi'nden mezun olan Dr. Mustafa AYDIN, geleceğindeki mesleği seçmek için hayatında alması gereken en önemli karar dönemine gelir. Çocukluğunda ve gençliğinde babasının aile disiplinine ahlık olan, çalışmaya uzak olmayan kişiliğiyle, idealist ve önder ruhuyla, askerlik mesleğinin kendisine en yakın meslek olduğunu düşünür.

Asker olduğunda discipline olmuş bir yaşımla düzen içerisinde enerjisini ve ideallerini gerçekleştireceğine inanır. Ancak Dr. Mustafa AYDIN, meslek fikrinin karşısında babasının otoritesi ile yine büyük bir dirence karşılaşır. Genç Aydın, prensipleri doğrultusunda aldığı kararın kendisi için en doğru karar olduğunu çok emindir ve hayallerini gerçekleştirebileceği çıkış yolları aramaya başlar. Hayatı için eline bir fırsat geber, Dr. Mustafa Aydın; Babası Halit Aydın'ın Trabzon ili dışında katıldığı bir konferans döneminde amcasının oğluyla Balıkesir'e giderek askeri okula yazılır. Konferans sonrası babasının, Trabzon'daki mütevazı evlerine dönüsü ile Genç Aydın'ın meslek kararı açıklanır. Baba Halit Aydın, karşısına yine radikal bir kararla gelen oğluna; oğlunun vermiş olduğu karardaki inancı ve aşkı görevre "Çok istiyorsan ve arzuluyorsan devam et o zaman." der. Baba, kararı oğluna verdirek, yaşamın riskleri ile karşı karşıya bırakır. Aslında baba Halit Bey'in bu bilinçli tutumu, çocuğunun almış olduğu kararın peşinden gitmesi, yılmaması, tüm sorumlulukların yerine getirmesi içindir ve çocukların yaşam prensiplerini daima kontrol altında tutarak zarar görmelerini engellemeye çalışır.

Asker olan Dr. Mustafa Aydın, çalışma ve başarı konusunda daima bir adım ilerisini planlar. Askeriyede, o dönemde dolgun bir maaş, yurduşı ve ülkesini temsil etmenin gururu, ataşeliği ulaşımaz bir hayal kılıyordu.

Dr. Mustafa Aydın bu hayalin peşine düşer, günlerce-aylarca gece-gündüz ders çalışır. Öğle aralarında dahi, askeri birlikten lojmanlara kalkan servise binip evine zaman kaybetmemek için yemek yemeğe bile gitmez. Mola süreçlerinde, yabancı dil eğitimi için kelime ezberler. Zaman zaman eşinin mutfak siparişlerini dahi unutur, aklı fikri mesleğinin zirvesine ulaşmaktadır. Eşi Eşref Hanım, bir gün Dr. Mustafa Aydın tarafından verdiği sipariş unutulunca serzenişte bile bulunur. Eşi dışında silah arkadaşları tarafından da dönem dönem Dr. Mustafa Aydın'ın sınav çalışmaları ciddiye alınmaz ve bu başarıya ulaşabileceğine inanmazlar.

Dr. Mustafa Aydın zamanla yarışır ve insanüstü bir gayretle çalışır; dil eğitimini doruk noktasına çıkartır. Meslek sınavlarına girer ve sınavlarda 100 üzerinden 94 alır. Sabır, disiplin ve çalışma arzusu, ulaşımaz hayali gerçek kilar. 1983 yılında henüz 27 yaşında genç, uzun boylu, yakışıklı, gözleri ile eğitim ışığı saçan, idealist, kararlı bir askeri ataşe olur.

Dr. Mustafa Aydın, hayatı boyunca insanların bilgi dağarcığını, üstten her türlü kültürel ve bilimle beslenen bir kum saatine benzetir. Ataşe olmuştur ancak başarı ve eğitim için durmaması gereği konusunda kum saatinin desteklenmesi gereğine inanır. Mesleğini ve sınırlarını, aşmak konusunda kararlıdır ve Mısır'da Kahire Üniversitesi Dil-Tarih Fakültesi Arapça bölümünde girer.

Dr. Mustafa Aydın'ın yaşamında eğitim alanında evrensel bir dünya için sınırsız çalışabileceği bir devir başlar.

Gelecekte dünya için yapabileceği ve kurabileceği dev projelerin hayallerinin peşine düşer ve binlerce insanın yaşamına dokunabileceği liderlik adımlını atar.

Son sınıfı görevi biter ve Mısır'dan Ankara'ya dönüş yapar. Lisans eğitimini Ankara Dil Tarihi ve Coğrafya Fakültesi'nde tamamlar. Daha sonra yüksek lisansını "Emevi Döneminde Dil Çalışmaları", Doktora eğitimi döneminde ise "Endülüüs" ü çalışır. Doktorasını tamamlamasının hemen ardından Türk Silahlı Kuvvetleri istihbarat ve Dil Okulu'nda Arapça Öğretmeni Subay olarak atanır ve 1995 yılında emekli oluncaya kadar bu görevinde kalır.

Bu eğitimleri süresince Dr. Mustafa Aydın, ileride ülkesinde çok başarılı olacağı dershaneçilik dönemi için dil eğitimleri görüşü ve vizyonu kazanır. Akademik çalışmalarını

sınırsız yönetmek isteyen asker Dr. Mustafa Aydın'ın yıllar sonra eğitim alanında dershane projeleri planlarında olumaya başlar ve 1995 yılında TSK'dan emekli olur. Artık yaşamında eğitim alanında evrensel bir dünya için sınırsız çalışabileceği bir devir başlar.

Dr. Mustafa Aydın; 20 yılı aşkın emek verdiği silahlı kuvvetlerini "Bugün, başarılarımın % 90'ını silahlı kuvvetlere borçluyum." cümlesi ile tanımlar. Doğası gereği hiyerarşik düzen olan silahlı kuvvetlerini; her zaman saygı ile yâd ettiğini ve oradaki disiplin içinde kazandırılan organizasyon yeteneğinin, bugünün başarısının ispatı olduğunu söyler.

5.1 Her daim lider olan Dr. Mustafa Aydin Bahkesir Astsubay Askeri Okul'da, okul başkanlığı görevinde, 1974.

5.2 Dr. Mustafa Aydin; yeğeni, ağabey Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydin'in oğlu Doç. Dr. Abdulkadir Cüneyt Aydin ile birlikte, Trabzon Kaynarca Köyü Harman Yeri'nde, 1975.

5.3 Dr. Mustafa Aydin, Balikesir Astsubay Askeri Okulu'nda sınıfı arkadaşları ile birlikte, 1974.

5.4 Dr. Mustafa Aydin, İstihbarat Dil Okulu Askeri Ataseliye hazırlık döneminde, 1982.

5.5 Dr. Mustafa Aydin, Ankara'da Askeri Ataşeliğe hazırlık kursunda, 1982.

5.6 Dr. Mustafa Aydin, Mısır'daki Askeri Ataşe yıllarında görevli olarak gittiği Macaristan Budapeşte Tuna Nehri'nde, 1984.

5.7 Dr. Mustafa Aydin, eşi Eşref Aydin ile birlikte, Misir Kahire Üniversitesi'nde Hocası Prof. Dr. Muhammed Siba'i'yi ve eşini ziyareti, 1984.

5.8 Dr. Mustafa Aydin, Kahire'de Misir gezisi sırasında Luxor kentinde, Orgeneral Ahmet Çörekçi ve görev arkadaşları ile birlikte, 1984.

89

5.9 Dr. Mustafa Aydin, Misir'da, 30 Ağustos Zafer Bayramı Resepsyonu'nda görev arkadaşları ile birlikte, 1984.

5.10 Dr. Mustafa Aydin, Mısır Türk Büyük Elçiliği'nde, 30 Ağustos Zafer Bayramı Resepsiyonunda yabancı askeri ataşelerle birlikte, 1984.

90

5.11 Dr. Mustafa Aydin, NATO'da görevli bir arkadaşı ile birlikte, askeri ataşelik yıllarında görevli olarak gittiği Brüksel'de, 1985.

5.12 Dr. Mustafa Aydin, Mısır Askeri Ataşelik döneminde T.C. Büyükelçilik binası'nda, 1985.

5.13 Dr. Mustafa Aydin, 2. fakültesi olan Mısır Kahire Üniversitesi'nde Doğu Dilleri Bölümü'nü okurken öğrencilik yıllarında, 1985.

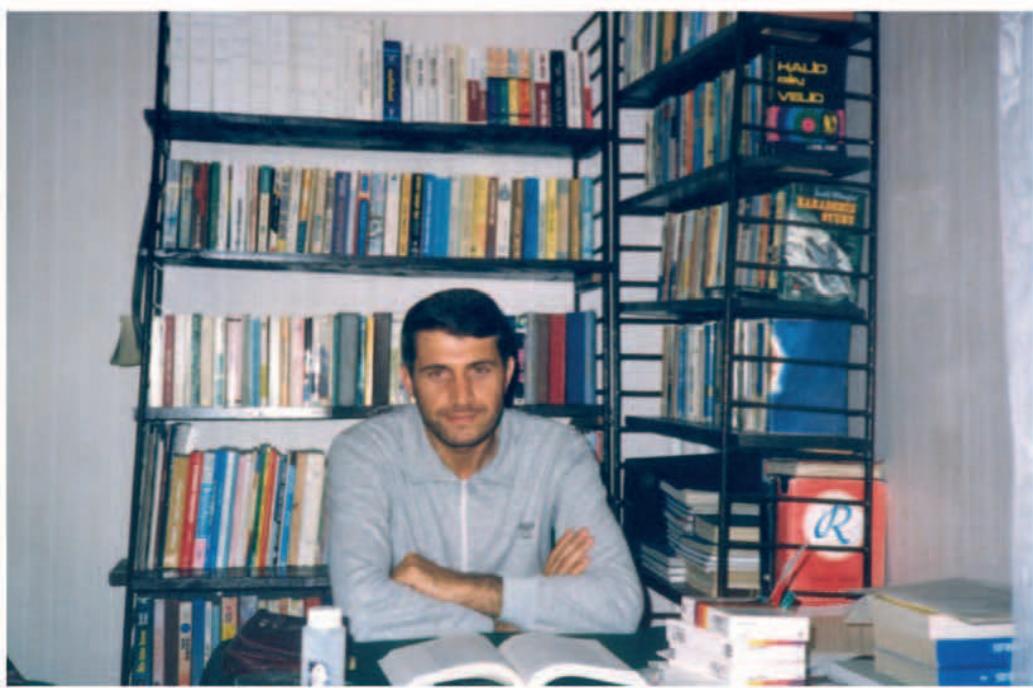
5.14 Dr. Mustafa Aydin, Misir'da, Cumhuriyet Bayramı Resepsyonu'nda, fakülte dekanı ve görev arkadaşları ile birlikte, 1985.

5.15 Dr. Mustafa Aydin, Misir Büyükelçilik'te Cumhuriyet Bayramı Resepsyonu'nda eşi Eşref Aydin ile birlikte, 1985.

5.16 Dr. Mustafa Aydin, Misur'da resepsiyonda, sağdan sola Büyükelçi Berdük Olgaçay (E), Büyükelçi Ali Köprülü, Celal Ekşilioğlu, Akan Akay ve arkadaşları ile birlikte, 1985.

5.17 Dr. Mustafa Aydin, Ankara'da lojmanlardaki evinin çalışma odasında, 1987.

5.18 Dr. Mustafa Aydin, Ankara'da Dil Okulu döneminde çalışma ofisinde, 1987.

94

5.19 Dr. Mustafa Aydin, Ankara'daki evinin kütüphanesinde çalışırken, 1988.

5.20 Dr. Mustafa Aydin, Trabzon Kaynarca köyü fındık bahçesinde, yabancı dil çalışmasında, 1993.

5.21 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Silahlı Kuvvetler Dil Okulu'nda, Prof. Dr. Hüseyin Yazıcı ve arkadaşları ile birlikte, 1993.

5.22 Üsteğmen Dr. Mustafa Aydın, TSK Dil Okulu'nda Öğretim Üyeliği yaptığı yıllarda Misirli bir öğrenci ile birlikte, 1993.

5.23 Üsteğmen Dr. Mustafa Aydin, Silahlı Kuvvetler Dil Okulu'nda, çalışma arkadaşları ile birlikte, İstanbul, 1994.

5.24 Dr. Mustafa Aydin, Orgeneral (E) Necdet Timur ve 1. Ordu Komutanı Orgeneral Fethi Remzi Tuncel ile birlikte, 2006.

Dr. Mustafa Aydin, Çocuk Etkinliğinde, 2014.

BÖLÜM 6

ÖNCE İNSAN FİKRİ İLE
EVRENSEL GÖRÜŞLÜ
DR. MUSTAFA AYDIN

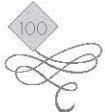
*“Once İnsan Sonra Yahudi,
Once İnsan Sonra Hristiyan,
Once İnsan Sonra Müslüman,
ONCE İNSAN.”*

"Önce İnsan Sonra Yahudi,
Önce İnsan Sonra Hristiyan,
Önce İnsan Sonra Müslüman,
ÖNCE İNSAN."

Dr. Mustafa Aydın

DR. MUSTAFA AYDIN;

Bir orman gibi,

Zeytin ağacının, barışa sevdası gibi,

Meşe ağacının çetinliği gibi,

Selvi ağacının zerafeti gibi,

Nar ağacının bereketi gibi,

Kavak ağacının susuzluğu gibi,

Zirvedeki Alp'in ağaçları gibi,

Çiçek açmadan meyve veren, incir ağacının balı gibi,

Badem ağaçlarının üzerindeki üzüm tanesi gibi,

Dağlardaki kahverenginin hâkimiyeti gibi,

Nadasa bırakılmış tarlaların, sonra vereceği coşku gibi,

Pamuğun dilindeki beyaz gibi,

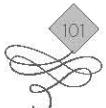
Sonbahardaki turuncu, sarı ve kırmızının karışımı gibi,

Karların örtüğü doğaya, güneşin verdiği can gibi,

Demirin çeliği gibi,

Bakırın ölümsüzlüğü gibi,

DÜNYAYA SEVDALIDIR

6.1 Dr. Mustafa Aydin, Sigarayla Savaşanlar Derneği Ödül Töreni'nde, 2004.

102

6.2 Dr. Mustafa Aydin, Polonya'da müzik grubu ile birlikte, 2004.

6.3 Dr. Mustafa Aydin, Amerika New York'ta, Prof. Dr. Ruhi Kaykayoğlu ile birlikte müzede, 2004.

6.4 Dr. Mustafa Aydin, Amerika Beyaz Saray'da, 2005.

6.5 Dr. Mustafa Aydin, Almanya Köln Dom Katedrali'nde, 2005.

104

6.6 Dr. Mustafa Aydin, Brezilya'da, 2006.

6.7 Dr. Mustafa Aydin, Londra Madame Tussauds Müzesi'nde, 2007.

6.8 Dr. Mustafa Aydin, Mısır Dünya Franchising Konsey Toplantısı'nda, 2007.

6.9 Dr. Mustafa Aydin, Astana'da, Kazakistan Milli Eğitim Bakanı ile birlikte, 2008.

106

6.10 Dr. Mustafa Aydin, Çırağan Sarayı'nda, engelli bireyler için geliştirilen Çölgülü Projesi'nde basın açıklamasında, 2008.

6.11 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü’nde Türk Sineması Konferansında, sanatçılar Hülya Koçyiğit, Kadir İnanır, Göksel Arsoy ve modacı Faruk Sarac ile birlikte, 2008.

6.12 Dr. Mustafa Aydin, Macaristan Budapeşte'de, 2008.

6.13 Dr. Mustafa Aydin, Hasankeyf İlçesi'ni ziyaretinde, 2009.

6.14 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, sinema sanatçısı Hülya Koçyiğit ile birlikte, 2010.

6.15 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü Konferans Salonu'nda, sinema sanatçısı Halil Ergün ile birlikte 2010.

6.16 Dr. Mustafa Aydin, Manila Dünya Franchising toplantısında, 2011.

6.17 Dr. Mustafa Aydin, Filipinler Dünya Franchising Konseyi Toplantısı'nda, 2011.

6.18 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsünde, Kazak Şairi Kasim Amanjalov Anma toplantısında, 2011.

6.19 Dr. Mustafa Aydin, Mexico City'de, "Dünya Franchising Konsey Toplantısı" sonrası müzik grubu ile birlikte, 2012.

112

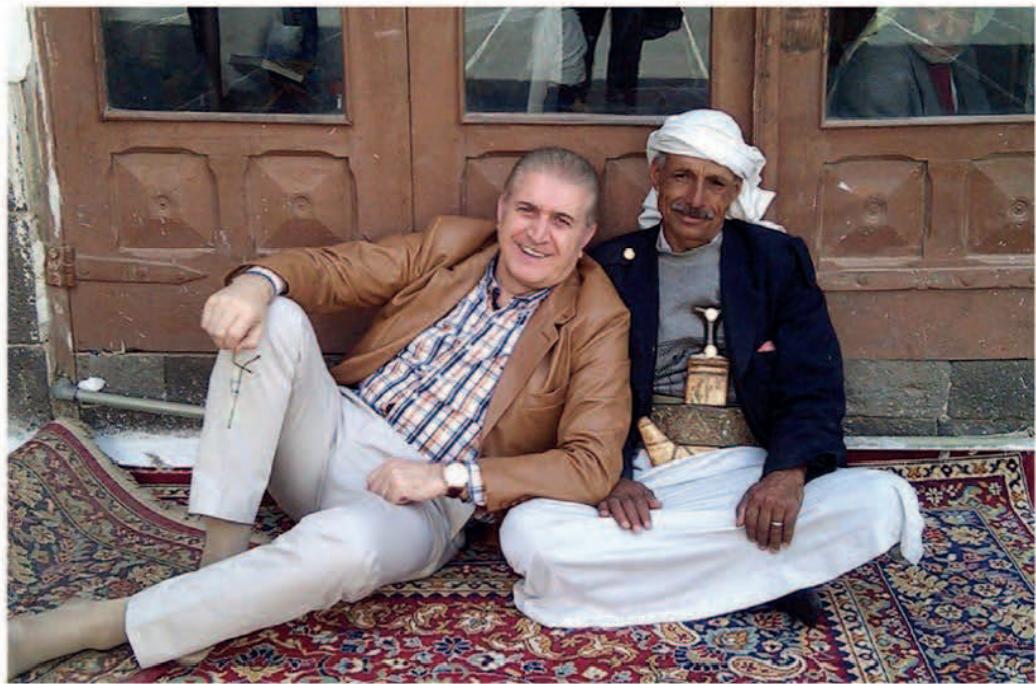
6.20 Dr. Mustafa Aydin, amigo kostümüyle Meksika'da, 2012.

6.21 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde öğrencileri ile birlikte bilardo oynarken, 2013.

6.22 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yıldız İzmirli ile birlikte, Sinan Erdem Spor Salonu mezuniyet töreninde, evlenen öğrencilerini kutlarken, 2013.

6.23 Dr. Mustafa Aydin, Yemen'de bir camiinin avlusunda, 2013.

6.24 Dr. Mustafa Aydin, yılın ilk karında İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde öğrencileri ile birlikte, 2013.

6.25 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, Nevruz kutlamalarında öğrencileri ile birlikte horon oyununda, 2014.

6.26 Dr. Mustafa Aydin, Çırağan Sarayı'nda, sinema sanatçısı
Turkan Şoray ile birlikte, 2014.

6.27 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Nevruz Etkinliğinde, 2014.

6.28 Dr. Mustafa Aydin, Fener Rum Patriği Sn. Bartholomeos ile birlikte, 2014.

6.29 Dr. Mustafa Aydin, UNESCO toplantısı sonrası İsviçre Leman Gölü'nde, 2014.

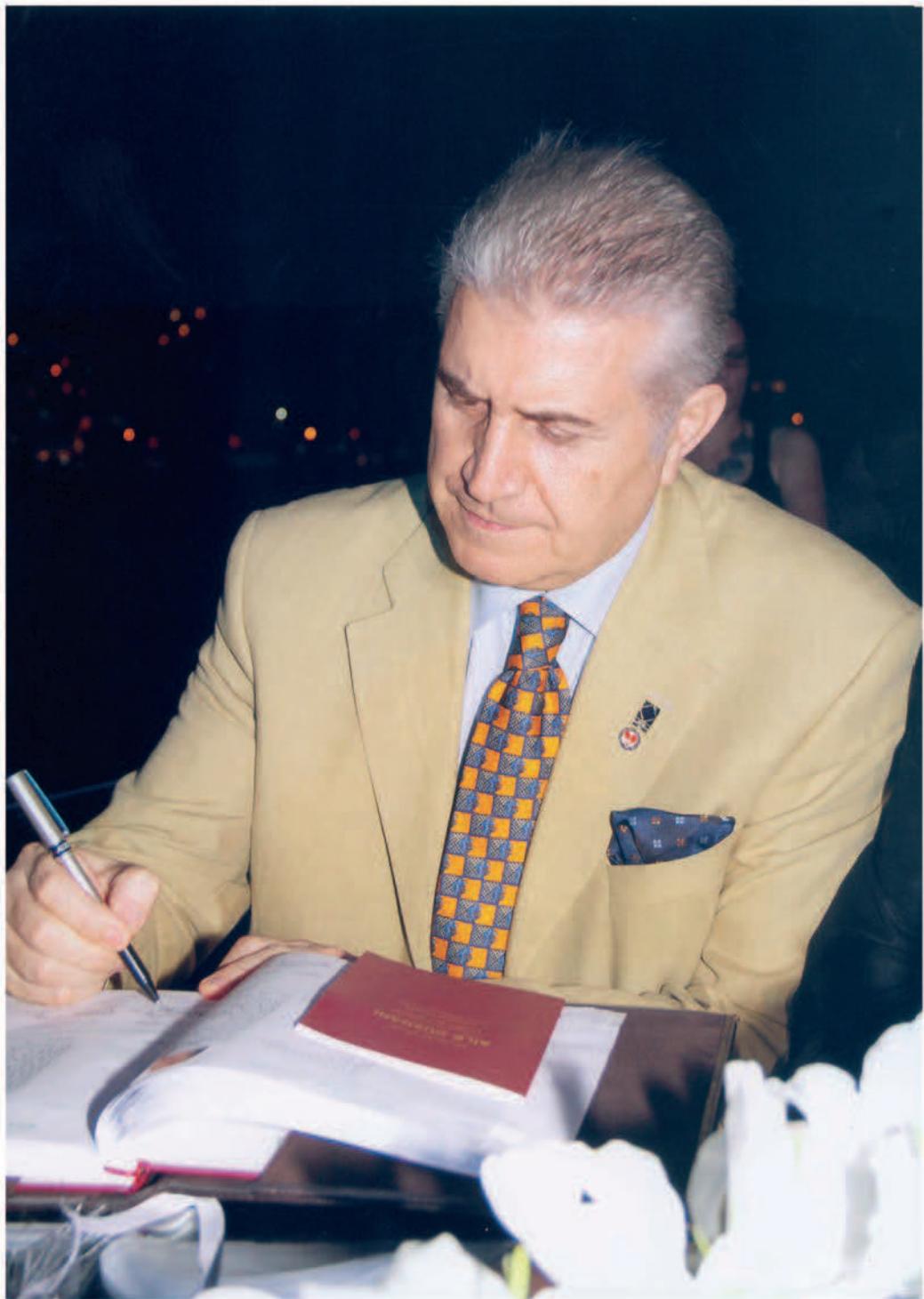
6.30 Dr. Mustafa Aydin, Soma faciası için İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde kurulan Soma Platformunda öğrencilerle birlikte, 2014.

6.31 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Sağlık Kültür Spor Daire Başkanlığı'na bağlı başarılı sporcu öğrencilerin ödül töreninde, 2014.

6.32 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Sağlık Kültür Spor Daire Başkanlığı'na bağlı Avrupa Şampiyonu Tenis Takımını, havaalanında karşılama sırasında, 2014.

6.33 Dr. Mustafa Aydin'in aile kurumuna duymuş olduğu saygıdan dolayı sayısız yapmış olduğu nikâh şahitliğinden bir görüntüsü, 2014.

6.34 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü bahçesinde, öğrencisi ile birlikte, 2014.

6.35 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya'da öğrencileri ile birlikte tavla oynarken, 2014.w

6.36 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde mezuniyet töreninde yabancı uyruklu öğrencileri ile birlikte, 2014.

6.37 Dr. Mustafa Aydin, Aydin Düşünce Platformu'nda, farklı dünya görüşlerine sahip Kültür Eski Dönem Bakanı İstemihan Talay ve Kültür Eski Dönem Bakanı İsmail Kahraman ile aynı masada hep birlikte, 2015.

6.38 Dr. Mustafa Aydin, öğrencileri ile birlikte "Irkçılığa Hayır, Muz Protestosu'nda", 2015.

6.39 Dr. Mustafa Aydin, İngiltere Madame Tussauds Müzesi'nde, 2016.

6.40 Dr. Mustafa Aydin, Azerbaycan Eğitim Fuarı'nda, öğrencilerle birlikte, 2016.

124

6.41 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde öğrencileri ile birlikte kar tatilinde, 2016.

6.42 Dr. Mustafa Aydin, Türkiye Sigarayla Savaşanlar Derneği Ödül Töreni'nde konuşmasını yaparken, 2016.

6.43 Dr. Mustafa Aydin, Gastronomi Programı öğrencileri ile birlikte laboratuwarda, 2017.

6.44 Dr. Mustafa Aydin, Trabzon'da köy meydanında, köy halkın sorunlarını dinlerken, 2017.

127

6.45 Dr. Mustafa Aydin, Las Vegas'ta... 2015.

Dr. Mustafa Aydin, Bil Eğitim Kurumları'nın Koordinasyon Toplantısında kurum çalışanları ile birlikte, 2002.

BÖLÜM 7

EĞİTİM SEVDALISI
DR. MUSTAFA AYDIN'IN
BİL DERSHANELERİ

Meslek başarısında e-bilirlik yani yeterlilik kavramını asla kabullenmeyen, sınırsız bir bilim yol haritası olduğuna inanan ve Türk Silahlı Kuvvetler’inde eğitmen olarak değişik alanlarda görev alan Dr. Mustafa Aydın; 1994 yılında kurduğu BİL Dershaneleri ile Türkiye’deki özel eğitime, ilk adımını atar.

Eğitim Sevdalısı Dr. Mustafa Aydın'ın Bil Dershaneleri

Meslek başarısında e-bilirlilik yani yeterlilik kavramını asla kabullenmeyen, sınırsız bir bilim yol haritası olduğuna inanan ve Türk Silahlı Kuvvetleri’nde eğitmen olarak değişik alanlarda görev alan Dr. Mustafa Aydın; emekli olduktan sonra 1995 yılında kurduğu BİL Dershaneleri ile Türkiye’deki özel eğitime, ilk adımını atar.

Türk eğitim sistemi içerisinde bir devrim yapılması gerektiğini düşünen Sn. Aydın, özel eğitimin hangi alanlarında, Türk eğitim-öğretimine katkı sağlayabileceğini araştırır ve özel eğitim-öğretimin desteklenmesi ile Türkiye’deki eğitim sisteminin dünya ile rekabetedebilecek duruma gelmesi gereğine inanır. Tekdüze yürütülen dil eğitiminde farklı bir misyonla yaklaşma stratejisi geliştirir.

Bu misyon, ülkenin o dönemdeki siyasi disiplinini kırar ve Rusça, Yunanca, İngilizce, Arapça, Fransızca, İtalyanca gibi farklı yabancı dillerde eğitimlere yön verir.

Bilgi, iletişim ve lisan kelimelerinin kısaltması olan Bil dershaneleri, zamanla yabancı dil eğitimini aşan, bilgisayara matematiğe uzanan, bilimin diğer parçalarının da eğitimlerini planlamaya başlar. Sosyal, Fen, Matematik, Dil, Bilgisayar alanlarında Türkiye’de öğrenci ve aile danışmanlıklarını kurar. Bu eğitim modeli, öğrenci üzerinde başarıyı arttıırken, ailelerin güvenini sağlar ve ilkdede bir eğitim ekolü olur.

Daha 1994 yılında “Her öğrenciye, bir danışman” sistemini kuran Dr. Mustafa Aydın'a gelen talepler, müthiş bir sinerji yükler ve matematik kamplarının kurulmasını sağlar. Çünkü Sn. Aydın, bütün bilim dallarının doğuşunun matematik olduğunun inancındadır. Tüm dershaneler öğrencilere, Eylül ayında kayıt yaparken, BİL Dershaneleri Temmuz ayından Eylül ayına kadar öğrenciye, yoğun matematik desteği uygular. Dershanelerinin Şubeleri birbirini takip ederek, Türkiye’de yüzü aşıkın subesi açılır. İlk kez eğitim alanında “Franchise Yöntemi” ile sistem başlangıcı oluşur. O gün, eğitim alanında Franchise fikri kabullenilmezken, bugün birçok eğitimci yöneticinin kullandığı sistem haline gelir.

Bilgi, İletişim ve Lisansı temsil eden BİL eğitim kurumlarının kurulduğu yıllarda, günümüz birinde dev bir yüksekokul ve dev bir üniversite fikrini yaratacağı kimsenin aklına gelmezdi.

Dr. Mustafa AYDIN,

35 yıllık eğitim hayatı boyunca ödün vermediği
“kaliteli eğitim” sloganını, eğitimin her alanında
uygulamayı hedefleyerek 1995 yılında
BİL Öğretim Kurumlarını kurar.

Dr. Mustafa AYDIN; genç kuşakların, ülkemizi dünya
platformunda en iyi şekilde temsil edeceği inancına
gönül verir ve geleceğin eğitim neferi olur.

7.1 Dr. Mustafa Aydın, Sigarayla Savaşanlar Derneği "İnsanlığın Gerçek Dostları" ödül töreninde, yakın arkadaşı Sn. Erol Büyükburç, Sn. Selçuk Alagöz, Sn. Sema Gürel ve Sn. Ubeyd Korbey ile birlikte.

7.2 Dr. Mustafa Aydın, Sigarayla Savaşanlar Derneği panelinde Sn. Erol Büyükburç, Sn. Ubeyd Korbey ve Sn. Zafer Ercan ile birlikte.

7.3 Dr. Mustafa Aydin, Bil Dershaneleri açılışında, Babası Halit Aydin ile birlikte, 1998.

7.4 Dr. Mustafa Aydin, Bahçelievler Bil Dershaneleri açılışında, 1998.

7.5 Dr. Mustafa Aydın, eğitim panelinde CHP eski Kültür Bakanı Ercan Karakaş ile birlikte Moderatorluk yaparken, 1998.

134

7.6 Dr. Mustafa Aydın, Bahçelievler Bil Dershanesi çalışma odasında, 1999.

7.7 Dr. Mustafa Aydin, Bil Eğitim Kurumları çalışanları ile birlikte, 1999.

7.8 Dr. Mustafa Aydin, Bahçelievler'de Trabzon Kurucu Dernek Başkanı olarak açılış konuşmasında, 2000.

7.9 Dr. Mustafa Aydın, Adana Bil Dershanesi açılış töreninde, 2001.

136

7.10 Dr. Mustafa Aydın, Çerkezköy Bil Dershanesi açılış töreninde, 2002.

7.11 Dr. Mustafa Aydin, Tuzla Bil Dershanesi açılışında, 2004.

7.12 Dr. Mustafa Aydin, Elazığ Bil Dershaneleri açılış töreninde, 2005.

7.13 Dr. Mustafa Aydın, Sigarayla Savaşanlar Derneği'nin 10. Yıl kutlamalarında, 2009.

7.14 Dr. Mustafa Aydin; Antalya BİL Okulları açılışında, 2016.

Dr. Mustafa Aydın; İstanbul Aydin Üniversitesi'nin yapı taşı olan Anadolu BİL Meslek Yüksekokulu' nun ilk on akademisyenleri ile birlikte, sol baştan; Öğr. Gör. Yüksel Türemez, Yrd. Doç. Dr. Özgül Yaman, Öğr. Gör. Murat Kuşçuoğlu, Öğr. Gör. Emel Ulu, Öğr. Gör. Mehmet Tiryaki; Sağ baştan Yrd. Doç. Dr. Ebru Gönen, Öğr. Gör. Şükri Kara, Öğr. Gör. Nurperi Sayın, Öğr. Gör. Muzaffer Baca ve Prof. Dr. Ruhî Kaykayoğlu, 2004.

BÖLÜM 8

EĞİTİM ALANINDA DEVRİMCİ DR. MUSTAFA AYDIN'IN ÜNİVERSİTESİ

Dr. Mustafa Aydın, 2000'li yılların başlarında Türkiye'de eğitim alanında bir açık fark eder. Bir ilki gerçekleştirmek için çalışmalarına ve araştırmalarına başlar. Aşılması gereken ve ciddi bir sorun olan, Türkiye'de mesleki alanlarda yetişmiş insan kaynağının sektörre yetişmediğini tespit eder.

Eğitim Alanında Devrimci Dr. Mustafa Aydın'ın Üniversitesi

Öğrencilerin temel bilimlerde eğitim almasını, aynı zamanda öğrenci danışmanlık sisteminin kurulmasını, yönlendirilmesini, rehberlik almasını felsefe edinen Dr. Mustafa Aydın, 2000'li yılların başlarında Türkiye'de eğitim anlamında bir açık fark eder. Bir ilki gerçekleştirmek için çalışmalarına ve araştırmalarına başlar. Aşılması gereken ve ciddi bir sorun olan, Türkiye'de mesleki alanlarda yetişmiş insan kaynağının sektörre yetişmediğini tespit eder.

Dr. Mustafa Aydın, "Öğrenme özgürlüğü sınırsız, öğrenmek için zaman sonsuzdur." diyerek Türkiye'nin ilk vakıf meslek yüksekokulu olan Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu'nu, 2004 yılında ilk kez Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı olarak ilk Vakıf Meslek Yüksekokuluunu kurar. Çalışma ekipleri oluşturur, sektör analizleri yapar ve başlangıç olarak sektörün en ihtiyaç duyduğu dokuz bölümü tespit eder. Sektörün ve eğitimin aynı çizgide yürüyebilmesi için tüm dünyanın eğitim modellerini araştırır. Dünya üniversiteleri ile işbirliği yapar, anlaşmalar imzalar, eğitim kadrosunun her geçen gün güçlenebilmesi için planlar uygular. Yenilikçi ruhuyla meslek yüksekokuluunu üniversite gibi yapılandırarak, attığı başarı adımları ile farkındalık yaratır ve Türkiye'de bir meslek yüksekokulu modeli olur.

Sn. Aydın, üç yıl sonra İstanbul Aydın Üniversitesi'nin kurulmasını sağlar. Eğitim alanındaki tüm başarılarını, bir önceki yıllarda birikimlerini sorgulayarak ve hep ileriye düşünerek oluşturduklarını söyleyen Dr. Mustafa Aydın, 2007'de YÖK'ten gelen talep doğrultusunda, sektörün ihtiyaçları göz önünde bulundurarak, lisans bölümlerini açmaya başlar. Çalışmalarının devamında ise yüksek lisans ve doktora programlarını açarak üniversiteyi; "Bugün değil, yarından sonrasında da entegre

edilen bilgi ile kendi alanında önde olan insan" yetiştirmeyi amaç edinir.

Bunun için üniversitede uygulamalı eğitimi; öğrencinin sosyal, teknik ve global bakış açısından yetişirilmesi için ilkeler koyarak, şart kilar. Kendine güvenen bireylerin, toplumu daima ileriye taşıyacağı inancındadır. Temel prensipleri doğrultusunda, üniversitesinin çatısı altındaki tüm personele yakın ve kolay ulaşılabilir olmak için toplantılarının çوغunu kampüs bahçesinde camlı ofisinde gerçekleştirir. Sn. Aydın; ideolojilerini, tüm dünyanın analizini yaparak oluşturur. Bir dünya insanı yetiştirmek için evrensel düşünmenin, yani din, dil, ırk ve mezhep ayrımı gözetmeksizin insanları kucaklayabilmenin ilk basamak olduğunu vurgular.

Mezun öğrencilerin, dünyanın her yerinde iş yapabilirliğini sağlayabilmek, aldığı diplomaların dünya ülkelerinde geçerli olmasını sağlamak, her coğrafi bölgede "e-bilir" olmak, Dr. Mustafa Aydın'ın kurmuş olduğu üniversitenin temel felsefesi olur.

Bugün Türkiye'de kurulan birçok yüksekokul ve üniversite modeli olan İstanbul Aydın Üniversitesi, kurucusu Dr. Mustafa Aydın'ın çizmiş olduğu vizyon ile ülkenin tüm hizmet

sektörüne, yetişmiş ana eleman ihtiyacını karşılamaktadır. "Ana eleman" kavramını yine yüksek eğitim modelinin literatürüne yerlesiren ve benimseten bir lider olması da başka bir başarı olur.

Dr. Mustafa Aydın, üniversitelerin amfİlerden, laboratuvardan ibaret olmadığını; bunun yanında üniversitelerin sosyal iklimi teneffüs etmesi gerektiğini vurgulayarak; yarışmaların, seminerlerin, konferansların, panellerin, yapılan tüm etkinliklerin öğrenciye vizyon sağladığını ve verilen bilginin mutlaka türüne dönüşmesi gerektiğini söyler.

Ortaya konan iradenin arkasında kararlı durarak, sürekli olmayı ilke edinmiş olan Dr. Mustafa Aydın, fiziksel mekânların, insanın düşüncel yapısını da etkilediğini vurgular. Dünya liderlerini, dünya üniversitelerinin onde gelen kurucularını, bilim insanlarını, sektörün duayenlerini, sanatçıları, siyasetçileri ve sivil toplum örgütlerinin liderlerini kurduğu üniversitede konuk eden ve eğitim işbirliği sağlayan Sn. Aydın, kurumlarda hep aynı görüşteki insanların çalışmasının yanlış olduğunu savunarak, bu düşüncenin kurumları körelteceğini ve ilerlemesine mani olacağına inanır. Bu nedenle kurumlarındaki çalışanlarının da evrensel görüşlü olmaları gerektiğini düşünür. Herkesin sosyal çevresinde ve ülkesinde muhalefetini yaşatması gerektiğine ve yarından sonra var olabilmek, gelişim gösterebilmek için farklı düşüncelerin çok sesliğinden doğacak güce inanır. Çünkü asıl olan bilgidir, bilginin kendisidir; bilginin kaynağı değildir. Her zaman doğru ve bilim kazanır.

---

*"İnsana,
insanca değer vermek;
önce, o değerî vereni
insan yapar"*

Dr. Mustafa Aydın

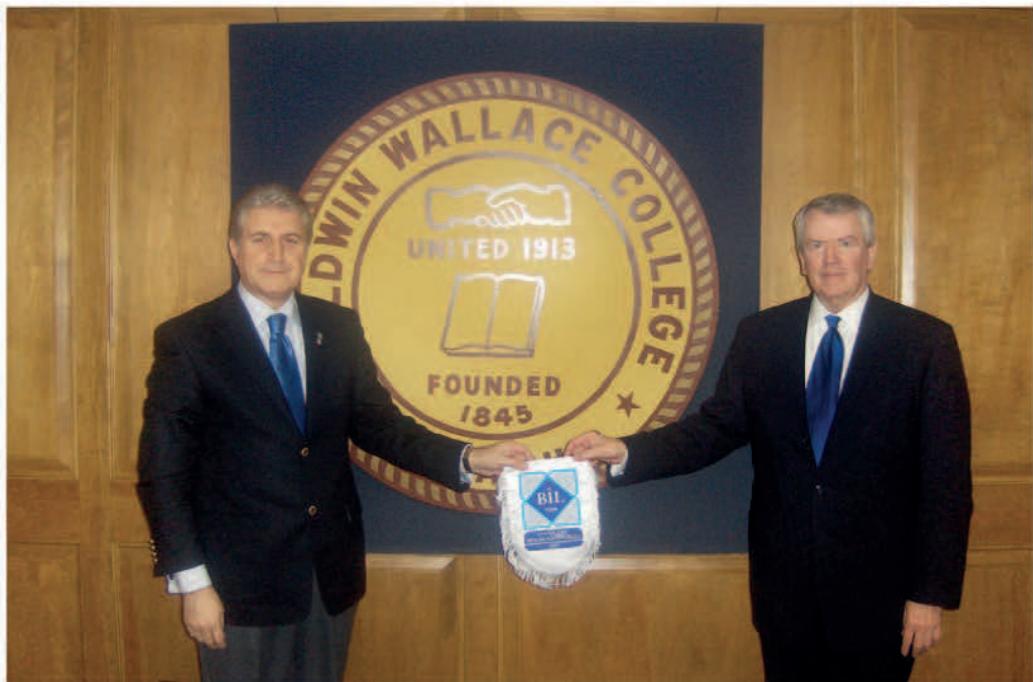

8.1 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu'nun açılış töreninde, 2004.

144

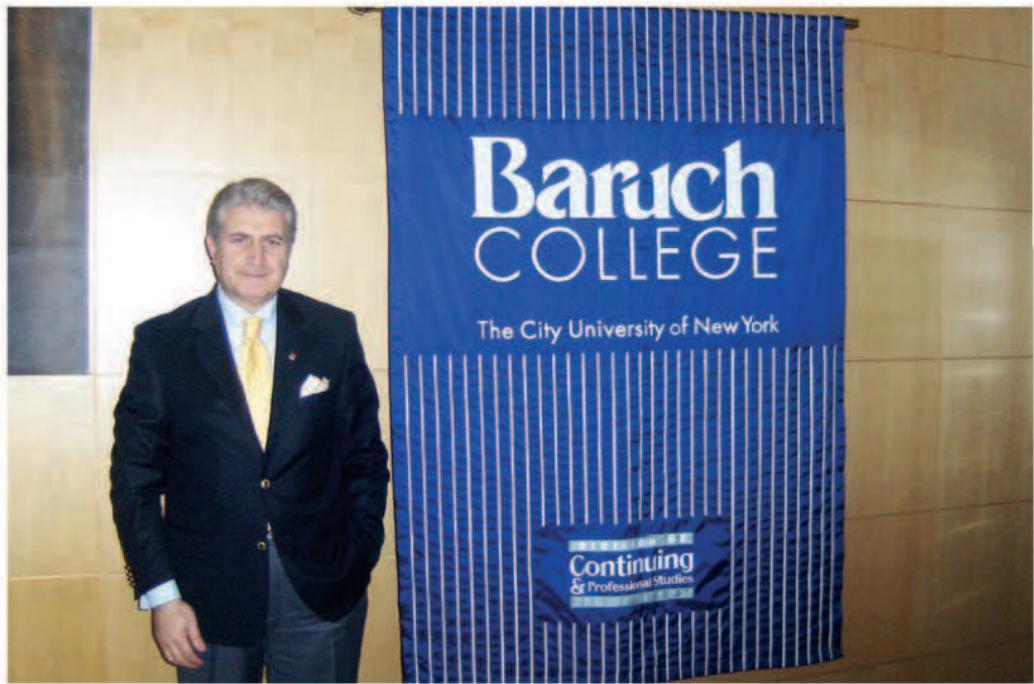
8.2 Dr. Mustafa Aydin, Kent State Üniversitesi ziyaretinde, 2004.

8.3 Dr. Mustafa Aydin, Baldwin Wallace College eğitim ziyaretinde, 2004.

8.4 Dr. Mustafa Aydin, İspanya Barcelona'da Dünya Franchise toplantısında, 2007.

8.5 Dr. Mustafa Aydin, New York Baruch College eğitim ziyaretinde, 2008.

146

8.6 Dr. Mustafa Aydin, 32. Gün Programı'nda, Sn. Mehmet Ali Birand ile birlikte İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, 2008.

8.7 Dr. Mustafa Aydin, Antalya'da, Bil Dershaneleri koordinasyon toplantısında, 2009.

8.8 Dr. Mustafa Aydin, Bükreş EURAS toplantısında konuşmasını yaparken, 2010.

8.9 Dr. Mustafa Aydin, Johns Hopkins Üniversitesi ziyaretinde, 2010.

148

8.10 Dr. Mustafa Aydin, Harvard Üniversitesi eğitim ziyaretinde, 2010.

8.11 Dr. Mustafa Aydin, Ekovitrin Ödül Töreni'nde, KKTC Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu ile birlikte, 2010.

8.12 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi'nde,
University of Maryland (UMUC) Yetkilisi ile protokolde, 2011.

8.13 Dr. Mustafa Aydin, Bangkok Manila'da, Dünya Franchising konsey toplantısında,
2011.

8.14 Dr. Mustafa Aydin, New York Üniversitesi ziyaretinde, 2011.

8.15 Dr. Mustafa Aydin, UFRAD Gıda Bankacılığı Derneği iş birliği toplantısında, 2011.

8.16 Dr. Mustafa Aydin, Liderlik Akademisi Etkinliğinde,
University of Southern California'nın önde gelen öğretim üyelerinden
Prof. Dr. Richard Callahan ile birlikte, 2011.

8.17 Dr. Mustafa Aydin, American University in The Emirtaes'in Başkanı
Sn. Prof. Muthanna G. Abdul Razzaq ile birlikte, 2012.

8.18 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Sheraton Otelinde, Gastronomi ve Turizm Akademisi işbirliği imza töreninde, 2012.

8.19 Gagauzya Özerk Bölgesi Cumhurbaşkanı Mihail Formuzal'dan Dr. Mustafa Aydın'a Devlet Nişamı, 2012.

8.20 Dr. Mustafa Aydin, Moldova'da Komrat Üniversitesi'nden
ilk Fahri Doktora diplomasını alırken, 2012.

8.21 Dr. Mustafa Aydin, yoğun uçak yolculuklarında, çalışmaları sırasında, 2013.

8.22 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi 10. Yıl Balosu açılış konuşmasında, 2013.

8.23 Dr. Mustafa Aydin, Tarihçi Yazar İlber Ortaylı ile birlikte, "Demokratikleşme Paketi ve Çözüm Süreci" Aydın Düşünce Platformu öncesinde, 2013.

8.24 Dr. Mustafa Aydin, Ekovitrin "13. Yılın Starları" yılın iş adamı ödülünü aldığı programda, 2014.

8.25 Dr. Mustafa Aydin, EURAS Youth Camp etkinliğinde, 2014.

8.26 Dr. Mustafa Aydin, Dubai'de, EURAS Avrasya Üniversiteler Birliği Başkanı ile birlikte, 2014.

8.27 Dr. Mustafa Aydin, EURAS Uluslararası Eğitim ve Kültürel Etkileri konferansında Prof. Dr. Mehmet Durman ve Öğr. Gör. Muzaffer Baca ile birlikte, 2014.

159

8.28 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Tıp Fakültesi inşaat denetiminde, Yapı İşleri Daire Personeli ile birlikte, 2014.

8.29 Dr. Mustafa Aydin, EDU SUMMIT Eğitim Zirvesi'nde 2014.

8.30 Dr. Mustafa Aydin, DEİK Diş Ekonomik İlişkiler Kurulu 3.Uluslararası öğrenci temini çalıştasında, Prof. Dr. Beril Dedeoğlu ve Rona Yıldız ile birlikte, 2014.

8.31 Bakü Odlar Yurdu Üniversitesi'nde, Dr. Mustafa Aydin'a
fahri doktora unvanı verilirken, 2014.

8.32 Dr. Mustafa Aydin, Bilgi ve İletişim Sektörüne AR-GE Desteği için Ulaştırma Bakanı Lütfi Elvan ile birlikte, 2014.

8.33 Dr. Mustafa Aydin, bir davette tarihçi yazar Prof. Dr. İlber Ortaylı, sanatçı Nuri Sesigüzel ve Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş ile birlikte.

8.34 Dr. Mustafa Aydin'in, Malezya Franchising fuarı'nda, stand ziyaretinde, 2015.

8.35 Kazakistan - Astana'da, Dr. Mustafa Aydin'a fahri doktora ünvanı verilirken, 2015.

8.36 Dr.Mustafa Aydin, Vakıf Üniversiteleri Birliği Eğitim Zirvesi toplantısında, 2016.

8.37 Dr.Mustafa Aydin, Vakıf üniversiteleri birliği EDU SUMMIT toplantısında konuşmasını yaparken, 2016.

8.38 Dr. Mustafa Aydin, Malezya'da Yılın Eğitimcisi Ödül Töreni'nde, ödülünü alırken, 2016.

8.39 Dr. Mustafa Aydin, Romanya Dimitrie Cantemir Üniversitesi'nden fahri doktorasını alırken, 2016.

8.40 Dr. Mustafa Aydin, Romanya fahri doktora unvanı sonrası imza atarken, 2016.

8.41 Dr. Mustafa Aydin, New Haven Üniversitesi'nde protokol anlaşmasında, 2016.

8.42 Dr. Mustafa Aydin, Endonezya'da üniversiteler arası işbirliği toplantısında, 2016.

8.43 Dr. Mustafa Aydin, ABD New York'ta, Fordham Üniversitesi Heyeti ile protokol anlaşması töreninde 2016.

8.44 Dr. Mustafa Aydin, EURIE toplantısında, 2016.

8.45 Dr. Mustafa Aydin, Sn. Sezer Komşuoğlu ve İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadigar İznirli ile birlikte Yükseköğretimde Yeni Eğilimler Konferansı'nda, 2016.

8.46 Dr. Mustafa Aydin, Jakarta'da WFC Dünya Franchise Konseyi toplantısında, 2016.

8.47 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi ve ABD New York'ta, Columbia Üniversitesi protokol anlaşmasında, 2016.

8.48 Dr. Mustafa Aydin, İtalya Lasa Pienza Üniversitesi'nden Sn.Fabio Gracci ile protokol anlaşmasında, 2016.

8.49 Dr. Mustafa Aydin; EURIE Avrasya Yükseköğretim Zirvesi'nde, 2017.

8.50 Dr. Mustafa Aydin; Vakıf Üniversiteleri Mütevelli Heyet Başkanları ile birlikte, EDU SUMMIT Eğitim Zirvesinde, 2017.

8.51 Dr. Mustafa Aydın, İstanbul Aydın Üniversitesi Bilgi Merkezi açılış töreninde
Kültür ve Turizm Bakanı Prof. Dr. Nabi Avcı ile birlikte, 2017.

BÖLÜM 9

DÜNYA VE ÜLKЕ LİDERLERİ İLE DR. MUSTAFA AYDIN;

Liderin insan sevgisi; hava gibi, toprak gibi, deniz gibi sonsuz ve üretken olmalıdır. Asla tükenmemelidir.

Yoksa tükenip, zirvede yok olur.

“Liderler, kendi muhalefetini içinde yaşatmazsa yarın asla var olamaz.”

Dünya ve Ülke Liderleri ile Dr. Mustafa AYDIN

Atatürk'in ve Deli Petro'nun yaşamını ve taktiklerini defalaca okuduğunu vurgulayan Dr. Mustafa Aydin, yatak odasında baş ucundaki en önemli iki kitap olduğunu daima söyler. Sn. Aydin, bu iki ismin kendisinin lider örneklerinden en dehaları olduğunu düşünür. Eğitim yaşamındaki devrimlerini, kurumsal ve sivil toplum örgütlerindeki lider sistematiğini, bu iki büyük önderden yararlandığını dile getirirken, Mehmet Akif Ersoy'un kitabının rehber özelliğini de vatan sevgisini de vurgulamadan asla geçmez.

Aynı zamanda Dr. Mustafa Aydin; yaşamın bir tesadüf olmadığını ve her olgunun bir nedendenin ve sonucunun olduğunu her seferinde altını çizer. "Lider nasıl olunur?" sorusunu cevaplarken sonradan kazanılan vasıflarla, bu özelliklere asla ulaşılamayacağını savunur.

"Evimsel gelişimle değil, devrimsel gelişimle" hareketi özümseyen Sn. Aydin, üniversitesinde sürekli dikey hareketliliğin haritasını takip etme prensibi ile yol alır. "Eğitim, devrimsel hızla gelişmelidir." ilkesinin; aslında, zamanla teknolojinin yarışındaki, bir atın rüzgara karşı koşusundaki dirence benzer. Eğitim; güçlü, kararlı, dinamik, azimli, kıvrak ve parlak birolgudur.

Kurumunda, her görüşte ve fikirde akademisyenlerinin ve çalışanlarının olması na özen gösterir. Eğitim lideri Sn. Aydin bu tutumunun sebebini de bir kurum ya da siyasetçi, "Kendi muhalefetini içinde yaşatmazsa yarın asla var olamaz." şeklinde açıklar. Üniversitelerindeki özgür fikirlere ve ifadelere açık olması; projelerinin ve eğitimlerinin Türkiye'deki lider olmalarının göstergesinin temelidir.

Başarıda zirve yoktur anlayışıyla, her zirvenin bir sonraki ışığı, görülmesinin mutlak doğru olduğunu çalışanlarına empoze eder.

Uluslararası kalite standartlarının temelinde ki gibi "önce insan" fikri ile zirveye çıkarken, daima rakiplerine karşı saygısında asla ihmal edilmemesi gerektiğini savunur. Dr. Mustafa Aydin'in bu idealizmi; Mustafa Kemal Atatürk'ün, diğer ülkelerin bayraklarına, halkların haklarına göstermiş olduğu saygı ve değere benzer.

Eğitimin gücünü; bilimin ve doğanın açıkladığı etki-tepki gibi fiziksel olaylarla tanımlayan Dr. Mustafa Aydin; eğitim devrimlerinin dikey hareketleri ile toplumların çağ atlayabilmelerinin tek yolunun, üniversitelerdeki yeniliklere ve gelişime bağlı olduğunu savunur.

Liderler asla ulaşılmasız olmamalıdır. Sn. Aydin; liderlerin ulaşılmasız olduklarında lider ile grup arasında iletişim kurulamayacağını ve birlikte hareket edilemeyeceğini daima bilir. Güç ve denge birliğini Deli Pedro'nun vasıflı kontrol taktiklerinden yararlandığını söyler. Üniversitenin en üst katında ki ofisini nadiren kullanır, akademisyenlerinin ve öğrencilerinin

soluduğu enerjiyi alabilmek için toplantılarını genellikle bahçedeki camlı ofiste gerçekleştirir.

Çalışma disiplini ve enerjisi, bu yöntemle yayılır. Aynı zamanda öğrencilerin ve akademisyenlerin hareketliliği de kendisini sürekli yeniler.

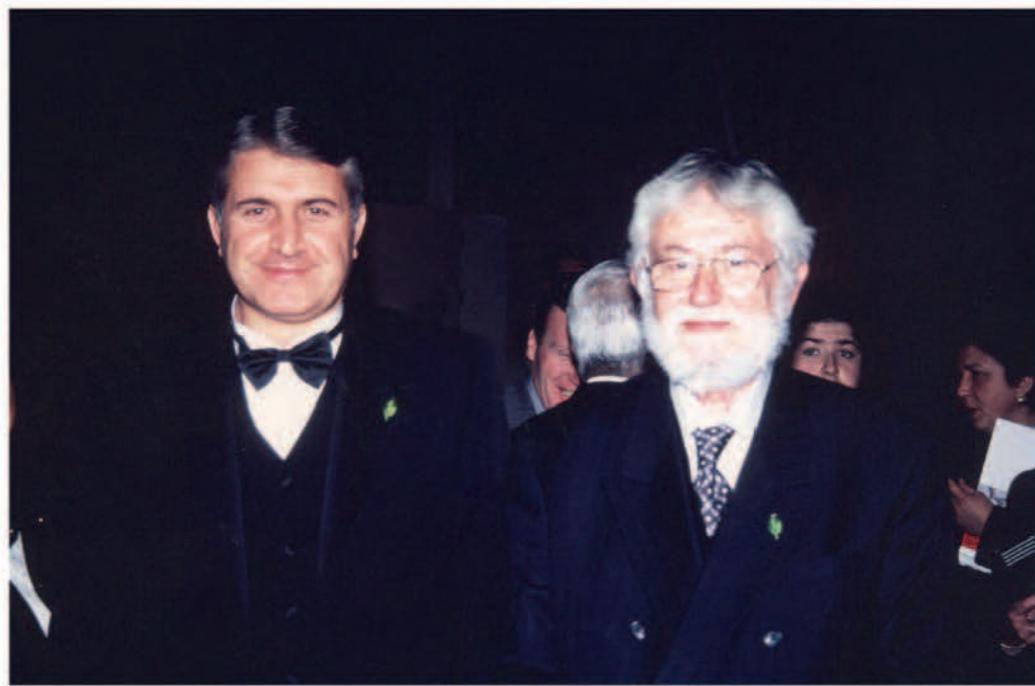

Dr. Mustafa Aydin'ın "önce insan" ilkesini, üniversitesindeki her görüşteki çalışanada benimsetmeye ve anlatmaya vermiş olduğu mücadele, onu gerçek ve özgün görüşlü bir lider kılar. Üniversitesindeki binlerce yabancı uyruklu öğrenci, Sn. Aydin'in evrensel görüşünü imzalayan bir göstergedir.

Liderin insan sevgisi; hava gibi, toprak gibi, deniz gibi sonsuz ve üretken olmalıdır. Asla tükenmemelidir. Yoksa tükenip, zirvede yok olur.

Başka zirvelerde ışığı göremeyen lider, kör olur. Önüne ve yarına güneşsiz bakanlar, ışığını kaybeder ve yok olur. Bu anlayışıyla ilerleyen Dr. Mustafa Aydin, ufuktaki güneşi asla kaybetmez.

9.1 Dr. Mustafa Aydin, Ankara'da TEMA Vakfı Başkanı Hayrettin Karaca ile birlikte, 1998.

178

9.2 Dr. Mustafa Aydin, Sosyal Demokrat Halk Partisi Genel Başkanı Erdal İnönü ile birlikte, 1995.

9.3 Dr. Mustafa Aydin, Türkiye Cumhuriyeti 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile birlikte, 1999.

9.4 Dr. Mustafa Aydin, Trabzon'da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ile birlikte, 2008.

9.5 Mustafa Aydin, TÖDER açılışında CHP milletvekili Muharrem İnce ve AKP eski milletvekili Zeynep Karahan Uslu ile birlikte, 2003.

9.6 Dr. Mustafa Aydin, Çorlu Bil Dershaneleri açılış töreninde, CHP Eski Genel Başkanı Deniz Baykal ile birlikte, 2004.

9.7 Dr. Mustafa Aydin, AKUT Arama ve Kurtarma Derneği Başkanı
Nasuh Mahruki ile birlikte, 2003.

9.8 Dr. Mustafa Aydın, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, mezuniyet töreninde, Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniyay, İstanbul Üniversitesi Rektörü Kemal Alemdaroğlu, Dr. Mustafa Aydın'ın eşi Eşref Aydın, AKP eski milletvekili Zeynep Karahan Uslu ile birlikte, 2006.

9.9 Dr. Mustafa Aydın, İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu BİL Meslek Yüksekokulu Bahçelievler Kampüsü'nde, Mustafa Kemal ATATÜRK'ün manevi kızı Sn. Ülkü Adatepe ile birlikte, 2006.

9.10 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, TBMM eski Başkanı Köksal Toptan ile birlikte, 2008.

9.11 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, Fenerbahçe Kulübü Eski Başkanı Ali Şen ile birlikte, 2009.

9.12 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, Galatasaray Kulübü Eski Başkanı Mehmet Cansun ile birlikte, 2009.

9.13 Dr. Mustafa Aydin, Ulusoy Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Ulusoy ile birlikte, 2009.

9.14 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, Adalet eski Bakanı Mehmet Ali Şahin ile birlikte, 2009.

9.15 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ile birlikte, 2009.

9.16 Dr. Mustafa Aydin, ABD eski Başkanı Bill Clinton ile birlikte, 2009.

9.17 Dr. Mustafa Aydin, Çevre ve Orman eski Bakanı Veysel Eroğlu ile birlikte, 2010.

9.18 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, AK Parti eski Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Hüseyin Çelik ile birlikte, 2010.

9.19 Dr. Mustafa Aydin, DISK eski Genel Başkanı ve CHP Milletvekili Süleyman Çelebi ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte.

9.20 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde,
CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte, 2010.

9.21 Dr. Mustafa Aydin, Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde Cumhurbaşkanlığı resepsiyonunda, Türkiye Cumhuriyeti 10. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile birlikte, 2010.

9.22 Türkiye Sigarayla Savaşanlar Derneği Başkanı Dr. Mustafa Aydin'in Meclis Başkanı Cemil Çiçek'i ziyareti, 2011.

9.23 Dr. Mustafa Aydin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 2. Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat ile birlikte, 2011.

9.24 Dr. Mustafa Aydin, İngiltere eski Başbakanı Tony Blair ile birlikte, 2011.

9.25 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü’nde, fahri doktora diploma töreninde, Arnavutluk Cumhurbaşkanı Bamir Topi, İstanbul Aydin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadigar Izmirli ve Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış ile birlikte, 2012.

9.26 Dr. Mustafa Aydin, resepsiyonda Suudi Arabistan Başkonsolosu Abdulwahab Mahmoud A. Sheikhs ile birlikte, 2012.

9.27 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü’nde, Aile Sosyal Politikalar eski Bakanı Fatma Şahin ile birlikte, 2012.

9.28 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü’nde, Ulaştırma eski Bakanı Binali Yıldırım'a plaket takdim töreninde, 2012.

9.29 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi mezuniyet töreninde,
Sinan Erdem salonunda Türkiye Cumhuriyeti
eski Başbakanı Recep Tayip Erdoğan ile birlikte, 2012.

9.30 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde,
MHP Genel eski Başkan Yardımcısı Oktay Vural ile birlikte, 2012.

195

9.31 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde,
Sağlık eski Bakanı Recep Akdağ ile birlikte, 2012.

9.32 Dr. Mustafa Aydin, AK Parti İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Burhan Kuzu ile birlikte, 2012.

9.33 Dr. Mustafa Aydin, Şişli eski Belediye Başkanı Mustafa Sarigül ile birlikte "Ağaç Giydirmeye Projesi" protokolünde, 2009.

9.34 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, "Türkiye'nin NATO üyeliğinin 60. Yılı" konferansında Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz ile birlikte, 2012.

9.35 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek ile birlikte, 2013.

9.36 Dr. Mustafa Aydin, Bakırköy Belediye Başkanı Bülent Kerimoğlu ile birlikte, 2014.

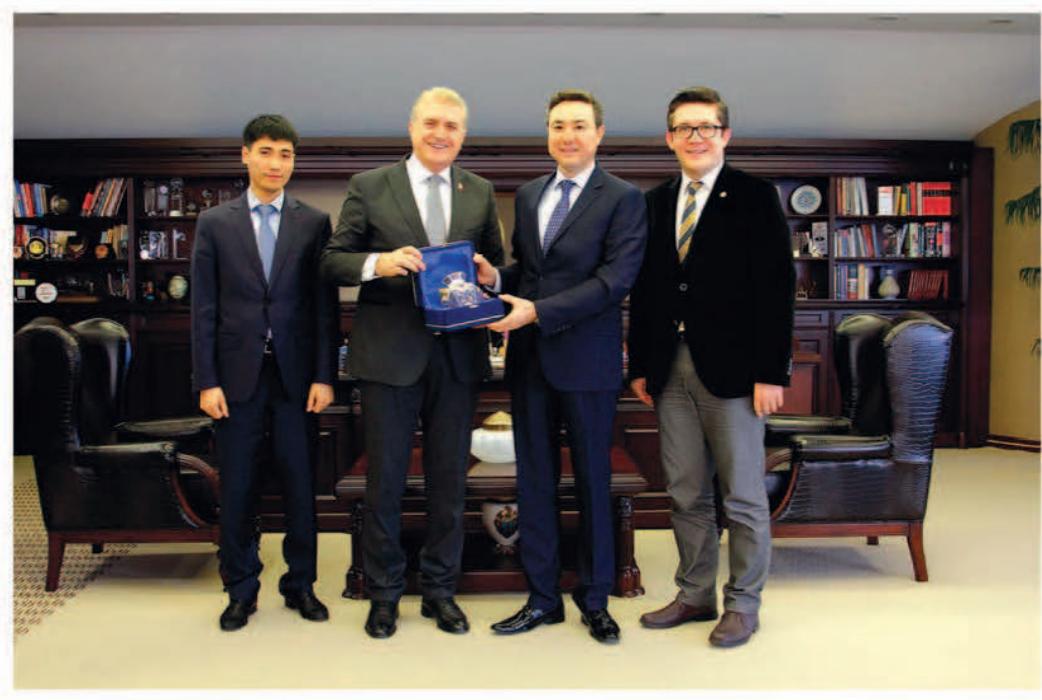
9.37 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, Şişli eski Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül ile birlikte 2014.

9.38 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş ile birlikte, 2014.

9.39 Dr. Mustafa Aydin'a "Yıldız Üniversitesi Ödülü", Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi tarafından takdim edilirken, 2015.

9.40 Dr. Mustafa Aydin, Kazakistan Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Yerkebulan Sapiyev ile birlikte, 2015.

201
201

9.41 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Florya Kampüsü'nde, İstanbul Valisi Vasip Sahin ile birlikte, 2015.

9.42 Dr. Mustafa Aydin, Malezya Ekonomi Bakanı ile birlikte, 2015.

9.43 Dr. Mustafa Aydin, Vatikan Devleti İstanbul söyleşisinde,
Sr. Rinaldo Marmara ile birlikte, 2015.

9.44 Dr. Mustafa Aydin, Star Gazetesi
Yönetim Kurulu Başkanı Nuh Albayrak ile birlikte, 2016.

9.45 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul Aydin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadigar İzmirli,
NOBEL Ödüllü Prof. Dr. Aziz Sancar ve Prof. Dr. Gwen Boles Sancar ile birlikte,
İstanbul Aydin Üniversitesi "Aziz Sancar Teknoloji Merkezi" açılışında, 2016.

9.46 Dr. Mustafa Aydın, Dr. Patricia B. Licuanan Filipinli Eğitim Bakanı ile birlikte EURIE Fuarında, 2016.

204

9.47 Dr. Mustafa Aydın, Başaran Ulusoy ile birlikte Aydın Düşünce Platformu'nda, 2016.

9.48 Dr. Mustafa Aydin, Jakarta'da WFC Dünya Franchise Konseyi toplantısında Endonezya Cumhurbaşkanı ile birlikte, 2016.

9.49 Dr. Mustafa Aydin, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Zafer Ulu ile birlikte, Küçükçekmece Sanayi Protokolü töreninde, 2016.

9.50 Dr. Mustafa Aydin, ABD New Haven Belediye Başkanı Toni N. Harp ile birlikte, 2016.

9.51 Dr. Mustafa Aydin, Aydın Düşünce Platformu'nda,
Büyükelçi Machael Crstides ile birlikte, 2016.

9.52 Dr. Mustafa Aydin, İstanbul'da, 15 Temmuz 2016 sonrasında, tüm akademisyenlerin demokrasi için buluştığı Taksim Meydanı'nda, demokrasi konuşmasını yaparken, 2016.

9.53 Dr. Mustafa Aydin, TBMM Eski Başkanı Cemil Çiçek ile birlikte Aydin Düşünce Platformu'nda, 2016.

9.54 Dr. Mustafa Aydin, Katar Kültür ve Devlet Bakanı Dr. Hamad Ak-Kawari ile birlikte, 2016.

208

9.55 Dr. Mustafa Aydin, İslam Dünyası "Yılın Eğitimcisi" ödülünü alırken, 2016.

9.56 Dr. Mustafa Aydin, Sn. Andres Mourenza ile birlikte, Aydın Düşünce Platformu'nda, 2016.

9.57 Dr. Mustafa Aydin, Türkiye Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker ile birlikte, 2016.

9.58 Dr. Mustafa Aydin, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay, TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi ile birlikte, "Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı" ödül töreninde, 2016.

210

9.59 Dr. Mustafa Aydin, EURAS toplantısında, 2016.

9.60 Dr. Mustafa Aydin, Franchise fuarında, UFRAD yönetim kurulu ile birlikte, 2016.

9.61 Dr. Mustafa Aydin, Milli Savunma Bakanı Fikri Işık ile birlikte, Aydin Dusunce Platformu'nda, 2016.

9.62 Dr. Mustafa Aydin, Kıbrıs Uluslararası Final Üniversitesi açılışı töreninde,
Sn. İbrahim Taşel ile birlikte, 2016.

9.63 Dr. Mustafa Aydin Sn. Ergun Gürsoy ve Sn. Atalay Şahinoğlu ile birlikte, Trabzon'da Şenol Güneş Stad Kompleksi'nin açılışında, 2016.

9.64 Dr. Mustafa Aydin, Malezya'da yılın eğitimcisi ödülünü alırken, 2016.

9.65 Dr. Mustafa Aydin; Arnavutluk Cumhurbaşkanı ile birlikte Tiran'da , 2016.

9.66 Dr. Mustafa Aydin,Trabzon'da, AKP Milletvekili Feyzullah Kuyaklik ve Prof. Dr. Halis Ayhan ile birlikte, 2016.

9.67 Dr. Mustafa Aydin, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası, halka sesleniş konuşmasını yaparken, 2016.

9.68 Dr. Mustafa Aydin, Filipinler Bakanı ile birlikte, EURIE zirvesinde 2016.

9.69 Dr. Mustafa Aydin, Medical Park Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Usta ile birlikte İstanbul Aydin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi şantiyesi gezisinde, 2016.

9.70 Dr. Mustafa Aydin, Kıbrıs Başbakanı Hüseyin Özgürgün ile birlikte, 2017.

218

9.71 Dr. Mustafa Aydin, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. A. Arif Ergin ile birlikte, 2017.

9.72 Dr. Mustafa Aydin, E. Organeral Necdet Timur ile birlikte her yıl yapılan, Mütevelli Heyet Toplantısı'nda, 2017.

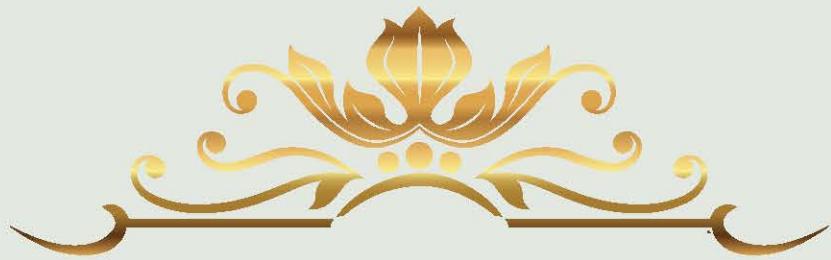

9.73 Dr. Mustafa Aydin, Başbakan Binali Yıldırım ile birlikte, 2017.

220

9.74 İstanbul Aydin Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydin, 2017.

AYDIN AİLE ŞECERESİ

BAKİ ÖMER HASAN MAHMUT İBRAHİM MUSTAFA YUSUF

IZZET

ÖMER

TEVFİK
YAŞAR
OSMAN

HAFİZ İSMAİL
EFENDİ

TEMEL
ÖMER
SALİM
RASİM

MUSTAFA
YUSUF
ALİ
KAZIM
HAVVA

EMİNE
CELAL
CEMAL

MEVLÜDE
MEHMET
MUZAFFER
MUSTAFA
NAHİDE
EMİNE
ASIYE

FATMA
ZEHRA
TURAN
HURİYE
SEVİM
CEVRİYE
ORHAN
AYŞE

HALİT

İZZET
NERMİN
YUSUF
MAHMUT
İSMAİL
EMİNE
HASAN

HAVVA

NURTEN
İLHAN
BURHAN
NURCAN

AYNUR
SERKAN
RASİM

İSMAİL HAKKI
A. CÜNEYD
S. CANAN
F. MERVE

MUSTAFA
M. ELİF
HALİT FATİH
FATMA NUR

ÖMER
H. EMRE
F. BETÜL
M. FAZIL

İBRAHİM HAKKI
ZEYNEP NUR
İSMAİL HAKKI
SABİRE BİLGESENA
LATİFE G.

KAFİYE
MURAT
EMRE

SÜLEYMAN
İ. HAKKI

Dr. Mustafa Aydin'ın

YAŞAMA DOKUNUŞLARI

Yrd. Doç. Dr. Özgül YAMAN

Dr. Mustafa Aydin, 9 Ocak 1956 yılında Trabzon'un Maçka ilçesine bağlı Kaynarca Köyü'nde doğdu. İlk çocukluk yıllarını Maçka'da, lise yıllarını ise Trabzon'da geçirdi. İlk, orta ve lise eğitimini tamamladıktan sonra eğitimine Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde devam etti. Kahire Üniversitesi'ndeki master ve doktora çalışmalarını dil bilimi üzerine yaptı. 1975 yılında Türk Silahlı Kuvvetleri'nde göreve başladı. 1983-1987 yılları arasında Kahire'de Askeri Ataşelik görevinde bulundu. Daha sonraki yıllarda İstanbul Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptı. 1995 yılında Türk Silahlı Kuvvetleri'nden emekli oldu ve BİL Holding'i kurdu. Dr. Mustafa Aydin, 1995 yılından itibaren yenilikçi, özgün ve ayıralıklı eğitim felsefesi ile mesleki eğitime farklı bir bakış açısı kazandırdı.

2003 yılında İstanbul Aydin Üniversitesi'ni hayatı geçirerek eğitim alanında farklı açılımlara imza attı. Eğitim alanında yaptığı yenilikler sebebiyle, "Dünyanın En İyileri Ödülü"nü alan ilk Türk oldu ve önder bir simge oldu. 4 eseri bulunan, iki dil bilen ve çeşitli gazete, ansiklopedi ve dergilerde yazıları yayınlanan Dr. Mustafa Aydin, sivil toplum kuruluşlarında gerçekleştirdiği olağanüstü çalışmaları, onlarca ödüle layık görülmüşinde etkin rol oynadı. Yurt içinde ve yurt dışında sayısız konferanslara katılarak dünya çapında ödüller kazandı.

"Dünya İnsanı" yetiştirmek hedefini benimseyen Dr. Mustafa Aydin'ın evrensel ve bilimsel eğitim anlayışının yer aldığı bu kitap, herkese ışık tutacaktır. Okuyucular, bu kitapta bir liderin zirveye ulaşabilme öyküsüne tanıklık edecektr.

